

Målbeskrivelse for speciallægeuddannelsen i Dermato-venerologi

**Sundhedsstyrelsen
Dansk Dermatologisk Selskab
Juli 2015**

Målbeskrivelse for speciallægeuddannelsen i dermato-venerologi

Redaktion

Sundhedsstyrelsen
Axel Heides Gade 1
2300 København S

Emneord: Målbeskrivelse, speciallægeuddannelsen, speciale, dermato-venerologi

Kategori: Vejledning

Sprog: Dansk

URL: <http://www.sst.dk>

Versionsdato: Juli 2015

Format: pdf

Udgivet af: Sundhedsstyrelsen

Forord

I henhold til § 2 i bekendtgørelse nr. 1257 af 25. oktober 2007 om uddannelse af speciallæger godkender Sundhedsstyrelsen målbeskrivelser for de lægelige specialer. Målbeskrivelserne angiver de teoretiske og praktisk-kliniske kompetencer, som kræves for at opnå tilladelse til at betegne sig som speciallæge i det enkelte speciale.

Målbeskrivelserne for de lægelige specialer udarbejdes i tæt samarbejde med de videnskabelige selskaber.

Målbeskrivelsen for speciallægeuddannelsen i dermato-venerologi er udarbejdet i samarbejde med Dansk Dermatologisk Selskab.

Uddannelse og Autorisation
Sundhedsstyrelsen

Juli 2015

Indholdsfortegnelse

Forord.....	3
Indholdsfortegnelse.....	4
1 Indledning.....	5
1.1 Overgang til ny målbeskrivelse.....	5
2 Den generelle del.....	5
2.1 De syv lægeroller.....	5
Blooms taxonomi.....	8
3 Den specialespecifikke del.....	8
3.1 Beskrivelse af specialet.....	8
3.2 Beskrivelse af uddannelsens overordnede forløb.....	9
3.3 Introduktionsuddannelse.....	10
3.3.1 Kompetencer.....	10
3.3.2 Læringsstrategier og metoder til kompetencevurdering.....	10
3.3.3 Obligatoriske kompetencer: dermato-venerologi.....	11
3.3.4 Eventuelle kurser.....	17
3.4 Hoveduddannelsen.....	17
3.4.1 Kompetencer.....	17
3.4.2 Læringsstrategier og metoder til kompetencevurdering.....	17
3.4.3 Liste med specialets obligatoriske kompetencer.....	20
3.4.4 Kompetencekort.....	46
3.4.5 Obligatoriske specialespecifikke kurser.....	55
3.4.6 Obligatorisk forskningstræning.....	59
4 Dokumentationsdel.....	61
4.1 Logbog for introduktionsuddannelsen.....	61
4.1.1 Obligatoriske kompetencer.....	61
4.1.2 Obligatoriske kurser.....	63
4.1.3 Attestation for godkendte ansættelser.....	63
4.2 Logbog for hoveduddannelsen.....	64
4.2.1 Obligatoriske kompetencer.....	64
4.2.2 Obligatoriske kurser i hoveduddannelsen.....	68
4.2.3 Attestation for gennemført forskningstræning.....	70
4.2.4 Attestation for godkendte ansættelser.....	70
5 Nyttige links.....	71
5.1 Generelle links.....	71
5.2 Specialespecifikke links.....	71

1 Indledning

I henhold til § 2 i Sundhedsstyrelsens bekendtgørelse nr. 1257 af 25. oktober 2007 (med senere tilføjelser) om uddannelse af speciallæger godkender Sundhedsstyrelsen målbeskrivelserne for de lægelige specialer.

Målbeskrivelserne præciserer de minimumskompetencer, der skal opnås og godkendes i løbet af lægens uddannelse til speciallæge.

De videnskabelige selskaber har en naturlig faglig interesse i at sikre, at kompetencerne i målbeskrivelserne er relevante og opdaterede, dels i forhold til den faglige udvikling i specialerne og dels baseret på den erfaring, der opnås under anvendelsen af målbeskrivelser og uddannelsesprogrammer i uddannelsesforløbene.

Der udarbejdes adskilte målbeskrivelser for specialespecifikke introduktionsforløb og hoveduddannelsesforløb.

1.1 Overgang til ny målbeskrivelse

Læger, der allerede er i gang med speciallægeuddannelsen i dermato-venerologi, fortsætter deres uddannelsesforløb efter den tidligere målbeskrivelse. Kompetencer og kurser er relativt uændrede i denne version.

Målbeskrivelsen træder i kraft med ansættelse i introduktionsstillinger og hoveduddannelsesstillinger fra 1.9.2015. Introduktionsstillinger godkendt efter tidligere målbeskrivelser vil fortsat være kompetencegivende for ansættelse i hoveduddannelsesstilling. To år efter indførelse af ny målbeskrivelse skal der foretages en vurdering/revidering af denne målbeskrivelse. Dette foretages efter aftale med DDS bestyrelsen i internat regi med repræsentanter fra målbeskrivelsens interessenter gennem DDS' Uddannelsesudvalg.

2 Den generelle del

Der knytter sig en række lovmæssige regler og begreber til speciallægeuddannelsen, som er ens for alle målbeskrivelser på tværs af specialer og for introduktions- og hoveduddannelserne.

På [Sundhedsstyrelsens hjemmeside](#) er den danske speciallægeuddannelse nærmere beskrevet, herunder lovgrundlag, organisation, opbygning, aktører, terminologi med mere.

2.1 De syv lægeroller

Sundhedsstyrelsen nedsatte i september 2012 en arbejdsgruppe, der skulle revidere beskrivelsen af de syv lægeroller. Arbejdsgruppen udgav i maj 2013 rapporten "De syv lægeroller" hvori alle rollerne er grundigt beskrevet. En af ændringerne er, at lægerollerne bliver defineret på tre niveauer, se figuren på næste side (fra Sundhedsstyrelsen rapport).

Individniveau

Den konkrete arbejdsopgave og det nære team

- Patientkonsultationen, stuegang, amb., operation, diagn. undersøgelser

Organisationsniveau

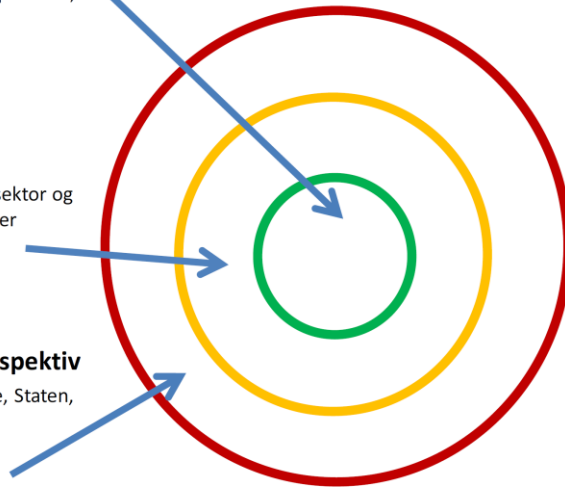
Konteksten og det bredere team

- Primær sektor, sekundær sektor, tertiær sektor og samspillet imellem disse og andre instanser

Samfundsniveau

Den generelle kontekst og det store perspektiv

- Specialet/faget, Professionen, Regionerne, Staten, Samfundet

Nedenstående tabel er ligeledes fra Sundhedsstyrelsens rapport og giver et overblik over indholdet i de enkelte lægeroller.

Oversigt over fordeling af elementer på de 7 lægeroller 2012

Rollebetegnelse	Elementer
<i>Medicinsk ekspert/lægefaglig</i>	Lægevidenskabelig viden, færdighed og holdning (kompetence) Udredning, diagnostik og behandling Lægefaglige prioriteringer Identifikation og løsning af sundhedsfaglige problemstillinger
<i>Kommunikator</i>	Dialog med patient / pårørende / fagfæller og andre samarbejdspartnere Formidling af faglige problemstillinger (metoder og medier) Beherskelse af forskellige medier (talte, skrevne og visuelle)
<i>Samarbejder</i>	Patientrelateret / tværfagligt samarbejde Patient empowerment Teamsamarbejde (leder og teammedlem)
<i>Leder / administrator / organisator</i>	Prioritering (egen og andres tid) Patientforløb på tværs af afdelinger og sektorer Mødeledelse Konflikthåndtering Formelle organisatoriske poster Patientsikkerhed Kvalitetsarbejde

Rollebetegnelse	Elementer
<i>Sundhedsfremmer</i>	Vejledning og rådgivning om sundhedsfremmende initiativer Reaktion på tilbagevendende skadevoldende/sygdomsfremkaldende faktorer Profylakse Sundhedsfremmende tiltag
<i>Akademiker/forsker og underviser</i>	Refleksiv tilgang til egen og andres praksis Evidensbaseret viden og omsætning af forskning til praksis Forsknings- og udviklingsprojekter Ansvar for egen læring (livslang læring) Undervisning & uddannelsesmiljø
<i>Professionel</i>	Omhu og samvittighedsfuldhed Forvaltning af faglighed i overensstemmelse med lægeløfte og lovgivning Beslutningstagen på baggrund af begrænset information Patientens autonomi Rollemodel Egne grænser Ethiske dilemmaer Vælbalanceret forhold mellem arbejds- og privatliv

Lægelig viden/kundskaber er af forskellige slags:

1. Teoretisk viden ”Kognitive kundskaber”	<i>Teknisk</i> - Viden om biomedicinske fakta og begreber <i>Kontekstuel</i> - Viden om sygdom på individ-, familie- og samfundsniveau.
2. Praktisk viden/kundskaber ”Færdigheder”	<i>Intellektuel</i> - Problemløsning og beslutningsproces <i>Interpersonel</i> - Samtalen med patienter, objektiv undersøgelse, kliniske procedurer og operative indgreb, kommunikation med systemet
3. Etisk/moralsk viden ”Holdninger”	<i>Teknisk</i> - Viden om lægelig etik <i>Intellektuel</i> - Foretagne etiske analyser <i>Interpersonel</i> - Lægelige holdninger

EPA begrebet

Målbeskrivelsen er bygget op af 19 'Entrustable Professional Activities' - EPA'er. Hver EPA består af en ramme med talrige kompetencer og færdigheder, der tilsammen beskriver en høj grad af kompleksitet, som kan udmøntes til forskellige læringssituationer og på mange forskellige niveauer over tid. Samlet set udgør EPA'erne kernen af uddannelsen til Dermato-venerolog i Danmark. Den enkelte EPA gør det muligt at lave en lang række feedback situationer, der samlet set vil føre frem til et meget højt niveau af kompetencer, før man kan få godkendt sit uddannelsesforløb og er

færdiguddannet speciallæge. Kompetencevurdering og feedback i forhold til EPA'erne er obligatorisk og kan ikke fraviges.

Samtidig vil det være muligt og obligat at møde en lang række andre patientgrupper og færdigheder, som hører med til faget. Vi har her valgt at definere disse kompetencer som –' andre kompetencer'. Det betyder, at kompetencerne skal læres undervejs i uddannelsen, men at der er valgfrihed med hensyn til læringsstrategier. Kompetencevurderingsmetoderne er obligatoriske, og det betyder, at de skal anvendes i den valgte situation.

Blooms taxonomi

Målbeskrivelsen er opbygget med en ensartet terminologi omkring læringsmål. Den bygger på Blooms taxonomi¹ som beskriver seks niveauer af læring. 1: viden/kendskab, 2: forståelse, 3: anvendelse, 4: analyse, 5: syntese og 6: vurdering/evaluering. Se gerne denne video på youtube: http://www.youtube.com/watch?feature=endscreen&NR=1&v=eZARe2_HQcA

3 Den specialespecifikke del

Denne del af målbeskrivelsen beskriver specialet, de kompetencer der som minimum skal opnås samt specialets anbefalinger til læringsstrategier og fastlagte obligatoriske metoder til kompetencevurdering. Ligeledes beskrives de obligatoriske specialespecifikke kurser og forskningstræning. Denne del er udarbejdet af specialets videnskabelige selskab, som også er ansvarlig for revision i henhold til Sundhedsstyrelsens vejledning om udarbejdelse og revision af målbeskrivelse.

3.1 Beskrivelse af specialet

Det dermato-venerologiske speciale varetager forebyggelse, diagnostik, behandling og forskning inden for hudsygdomme samt seksuelt overførte sygdomme. Dermatologien omfatter alle sygdomme, som manifesterer sig i huden, herunder også hudmanifestationer ved interne sygdomme som bindevævs- og cancersygdomme eller mangeltilstande, hvor hudsymptomer kan være den første markør. Endvidere omfatter specialet visse slimhindsygdomme. Forebyggelse af en række sygdomme som f.eks. hudcancer, kontakteksemer og seksuelt overførte sygdomme foregår gennem information og epidemiologisk overvågning.

Hovedparten af de dermato-venerologiske patienter har et ambulante forløb. Nogle patienter ses kun få gange, og her er det vigtigt hurtigt at kunne danne sig et overblik over patientens sygdom samt lave plan for udredning og behandling. Dermatologi er på grund af de mange, korte ambulante besøg, et meget travlt og beslutningstungt speciale. En læge, der ønsker at blive dermatolog, skal derfor være indstillet på en uddannelse, hvor der skal tages kliniske beslutninger i relativt komplekse situationer under et vist tidspres. Samtidig er det vigtigt, at lægen kan håndtere gruppen af patienter med lange/kroniske og komplicerede forløb, som i et varierende omfang kræver indlæggelse og samarbejde med andre medicinske afdelinger. Dermatologer servicere hyppigt andre afdelinger med tilsyn på deres indlagte patienter. En læge, som ønsker at blive dermatolog,

---

¹ Bloom B. *Taxonomy of educational objectives. David McKay Company, Inc; 1956. The classification of educational goals, Handbook I Cognitive Domain.*

skal derfor besidde gode evner indenfor kommunikation, tilpasset de forskellige modtagere (patienter, pårørende, samarbejdspartnere osv.) og deres behov. Man skal kunne formidle medicinsk viden og præsentere en sygehistorie på en effektiv måde. Læger i dermatologisk uddannelse forventes at være i stand til at opsoge og anvende evidensbaseret medicin.

Hoveduddannelsen gennemføres via ophold på to specialafdelinger samt et halvt år i hhv. en dermato-venerologisk speciallægepraksis og på en medicinsk afdeling. Flertallet af dermatologiske speciallæger arbejder i dermatologiske speciallægepraksis (solopraksis eller kompagniskab/praksisfællesskaber).

I takt med den generelle udvikling inden for lægevidenskaben sker en tiltagende subspecialisering på dermatologiske hospitalsafdelinger samt uddannelse af fagområdeeksperter inden for fx allergologi. En læge, som ønsker at blive dermatolog, må derfor gerne have interesse inden for et eller flere fagområder, men skal være indstillet på, at speciallægeuddannelsen i dermatologi er en bred klinisk baseret uddannelse.

Dermato-venerologi er et forskningsaktivt speciale.

I dermato-venerologien samarbejder vi med en række specialer, herunder patologi, reumatologi, onkologi, hæmatologi, plastikkirurgi, pædiatri, lungemedicin, infektionsmedicin, arbejdsmedicin og klinisk genetik. Lægen, som ønsker dermatologisk uddannelsesstilling, bør i sine tidligere ansættelser tilstræbe af opnå kompetencer inden for intern medicin og derved have kliniske færdigheder indenfor akutte medicinske tilstande, erfaring med medicinsk stuegang og samarbejde med andre afdelinger omkring indlagte patienter.

Det er vigtigt at udvise målrettethed i planlægning af egen læring og uddannelse og engagement i egen faglig udvikling ved tilegnelse af fagspecifik viden. Målrettethed kan demonstreres ved, at man kan gøre rede for sine mål og demonstrere, at man har forfulgt de mål, man undervejs har sat sig.

3.2 Beskrivelse af uddannelsens overordnede forløb

Uddannelsen til speciallæge i dermato-venerologi har en samlet varighed på 60 måneder ud over den kliniske basis uddannelse. Hvis målbeskrivelsens kompetencer ikke er opnået indenfor den angivne tidsperiode, kan uddannelsesforløbet forlænges med henblik på opnåelse af de manglende kompetencer.

De i målbeskrivelsen anførte kompetencer er inddelt i 19 EPA'er, som opfattes som dermatologens kernekompetencer, og som derfor skal mestres til højeste Blooms niveau, inden uddannelsen kan godkendes som gennemført. Det er dog således, at 2 EPA'er er udvalgt til at være kernekompetencer, der til et vist Blooms niveau skal kunne mestres, før en uddannelsessøgende læge kan godkendes til at have færdiggjort introduktionsuddannelsen. Vær opmærksom på, at disse to EPA'er også skal kompetencevurderes i hoveduddannelsen dog til et højere Blooms niveau. Derudover er der et antal "andre kompetencer" som den uddannelsessøgende skal have kendskab til og som den uddannelsessøgende i visse tilfælde – og efter aftale kan have særlig interesse og udviklingspotentiale indenfor. Kompetencevurderingen i sin obligatoriske form erstatter hermed en egentlig specialist eksamen.

Uddannelsen omfatter 12 måneders introduktionsuddannelse på dermatologisk hospitalsafdeling og 48 måneders hoveduddannelse. Hoveduddannelsesforløb opslås som kontinuert ansættelse, der dækker hele hoveduddannelsen. Første ansættelse i hoveduddannelsen er 6 måneders

sideuddannelse i et tilgrænsende speciale. Efter sideuddannelsen påbegyndes ansættelse på den primære dermatologiske afdeling i 12 måneder, herefter 12 måneder på anden dermatologisk afdeling, herefter 6 måneder i dermatologisk speciallægepraksis og efterfølgende afsluttende 12 måneders ansættelse på den primære dermatologiske afdeling. De enkelte uddannelsesforløb fastlægges af videreuddannelsesregionen i samarbejde med specialets faglige rådgiver (PKL eller videreuddannelsesudvalg).

Dermatologisk speciallægepraksis indgår i uddannelsen, da en væsentlig del af patientvaretagelsen sker i speciallægepraksis. Nogle af målbeskrivelsens kompetencer kan bedst opnås i speciallægepraksis. Disse kompetencer omfatter håndtering af almindeligt forekommende hudlidelser, som ikke henvises til hospitalsafdelingerne og derfor kun vanskeligt læres her. Desuden indgår administration og ledelse af speciallægepraksis og samarbejdet mellem speciallægepraksis og relevante samarbejdspartnere. Excision af mindre hudtumorer er en kompetence, der dels opnås på dermatologisk hospitalsafdeling og dels ved ansættelse i speciallægepraksis. I nogle uddannelsesregioner er der derudover etableret fokuseret klinisk ophold af 2 dages varighed på plastikkirurgisk afdeling.

I uddannelsen indgår desuden generelle kurser (se Målbeskrivelse for speciallægeuddannelsen. Den generelle del fælles for alle specialer, Sundhedsstyrelsen 1. december 2011), specialespecifikke kurser (se 3.4.4) samt forskningstræningsmodul (se 3.4.5).

Det generelle kursus i vejledning under introduktionsuddannelsen arrangeres af den regionale lægelige videreuddannelse med varighed af 2 dage.

De generelle kurser (SOL 1, 2 og 3), der skal gennemføres under hoveduddannelsen, er på hhv. 2, 3 og 3+1 dag.

Alle generelle kurser, på nær SOL 2, der afholdes af Sundhedsstyrelsen, afholdes af de regionale råd for lægelig videreuddannelse. Den instans, der afholder kurset, står også for information, tilmelding osv., se de respektive hjemmesider.

3.3 Introduktionsuddannelse

3.3.1 Kompetencer

De enkelte kompetencer, som skal vurderes, er her beskrevet, så det fremgår, hvilke af de 7 lægeroller, der indgår i kompetencen. Det er desuden konkret beskrevet, hvilket niveau kompetencen skal mestres på, når den kan endeligt godkendes. Ved formulering af en kompetence, vælges det aktionsverbum, der tydeligst beskriver, hvordan kompetencen skal opnås. Der er angivet anbefalede læringsstrategier, som afdelingen kan vælge mellem. Derimod er den/de anførte metode(r) til kompetencevurdering obligatoriske. Hermed bliver disse landsdækkende, så det er ens hvordan kompetencen vurderes uanset, hvor lægen uddannes og vurderes.

3.3.2 Læringsstrategier og metoder til kompetencevurdering

Der henvises til afsnit 3.4.2. vedrørende læringsstrategier og metoder til kompetencevurdering i det dermatologiske speciale.

Kompetencekort og vejledninger ligger på specialets hjemmeside under uddannelsesudvalg (www.dds.nu). Disse kan løbende opdateres i deres udformning, men skal altid understøtte de beskrevne kompetencer og metoder.

3.3.3 Obligatoriske kompetencer: dermato-venerologi

Denne liste angiver de kompetencer introduktionslægen skal besidde, med konkretisering af kompetencen, de anbefalede læringsstrategier og de(n) valgte obligatoriske metoder til kompetencevurdering. Kompetencerne og de tilknyttede vurderingsmetoder konkretiseres ved anvendelse af kompetencekort eller anden konkret vejledning, og der angives link til disse. I denne tekst skal det tydeliggøres, hvilke af de 7 lægeroller, der indgår. Kompetence opnåelsen er inddelt i forskellige sværhedsgrader ved angivelse af Blooms niveau inddeling, som kan anvendes direkte ved udmøntning af uddannelsesprogram og deraf følgende individuel uddannelsesplan.

I introduktionsuddannelsen er de to EPA'ers læringsmål og kompetencevurderingsmetoder obligatoriske og skal planlægges igennem et relevant uddannelsesprogram, der med passende tidsintervaller kan kompetencevurderes. Dertil kommer en række andre kompetencer, som introduktionslægen også skal kunne mestre.

Kompetencer i introduktionsuddannelsen

Nr	Blooms niveau	Kompetence (inklusive lægeroller)	Læringsstrategi(er) Anbefaling	Kompetencevurde- ringsmetoder(r), Obligatoriske(e)
1	EPA:	Patient, der henvender sig på mistanke om seksuelt overført sygdom		
1.1	6	Inden klinisk kontakt have læst afdelingens instrukser om venerologisk sygdom inklusive DDS guidelines <i>Medicinsk ekspert/lægefaglig</i>	Selvstudium www.dds.nu	Struktureret vejledersamtale
1.2	5	Kunne optage relevant anamnese <ul style="list-style-type: none"> • Ekspositioner og smitteadfærd • Kendt venerologisk sygdom • Hepatitis og HIV status • Graviditetsstatus <i>Medicinsk ekspert/lægefaglig og kommunikator</i>	Selvstudium	Struktureret vejledersamtale
1.3	6	Objektiv undersøgelse inklusiv morfologibeskrivelse. Gynækologisk undersøgelse hvis relevant. Udtagelse af relevant prøvemateriale <i>Medicinsk ekspert/lægefaglig</i>	Superviseret klinisk arbejde	Kompetencekort for venerologisk undersøgelse
1.4	5 2	Diagnostik herunder: (Skal kompetencevurderes i 1. år af hoveduddannelsen til Blooms niveau 6) <ul style="list-style-type: none"> • Olieimmersionsmikroskopi • Mørkefeltmikroskopi / anden diagnostik • Tolke testresultater • Rejse mistanke om relevante differentialdiagnoser herunder genitale dermatoser. Tilrettelægge diagnostik heraf <i>Medicinsk ekspert/lægefaglig</i>	Superviseret klinisk arbejde	Case-baseret diskussion: syfilispatienten

1.5	4	Behandling, herunder: <ul style="list-style-type: none"> • Kryoterapi • Antiviral, antibakteriel og antimykotisk behandling • Cytotoksisk behandling • Immunmodulerende behandling • CO2 laser (skal først bedømmes i 1.år af H-uddannelsen til Blooms niveau 6) • Vurdere behov for akut henvisning til infektionsmedicinsk vurdering og evt. post exposure profylakse 	Superviseret klinisk arbejde	Kompetencekort for kryoterapi
	1	<i>Medicinsk ekspert/lægefaglig</i>		
1.6	4	Rådgivning <ul style="list-style-type: none"> • Information om inkubationstider og smitteopsporing • Varsel om seksuel afholdenhed • Sikker sex adfærd • vejlede og informere ud fra patientens kulturelle og sociale baggrund og rejseaktivitet • Følge op på institueret behandling og planlagte kontrolforløb 	Superviseret klinisk arbejde	Case-baseret diskussion: rådgivning af den smittede patient
		<i>Leder/administrator/organisator, samarbejder, kommunikator og sundhedsfremmer</i>		
2	EPA: Patient med atopisk dermatitis			
2.1	6	Inden klinisk kontakt have læst afdelingens instrukser om atopisk dermatitis samt DDS guidelines	www.dds.nu Selvstudium	Struktureret vejledersamtale
		<i>Medicinsk ekspert/lægefaglig</i>		
2.2	6	Kunne optage relevant anamnese <ul style="list-style-type: none"> • Dispositioner til atopi • Kendte allergier og udfaldet af tidligere allergitest • Atopi (allergisk rhinitis, astma og fødevareallergi) 	Selvstudium	Struktureret vejledersamtale

		<ul style="list-style-type: none"> • Debut, årstidsvariation og udbredning • Tidligere behandling og effekt heraf <p><i>Medicinsk ekspert/lægefaglig og kommunikator</i></p>		
2.3	5	<p>Udføre objektiv undersøgelse</p> <ul style="list-style-type: none"> • Morfologibeskrivelse, infektionstegn, trivselsvurdering hos børn <p><i>Medicinsk ekspert/lægefaglig</i></p>	Superviseret klinisk arbejde	Mini-CEX
2.4	4	<p>Udredning og diagnostik</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vurdering af diagnosen i henhold til diagnostiske kriterier • Afgrænse indikationen for yderligere allergi udredning (priktest, RAST, fødevareprovokation og epikutantest) • Rejse mistanken om differentialdiagnoser, f. eks. Nethertons syndrom, ichtyosis, hyper IgE syndrom og lymfom <p><i>Medicinsk ekspert/lægefaglig</i></p>	Superviseret klinisk arbejde	Mini-CEX
2.5	4	<p>Behandling og rådgivning</p> <ul style="list-style-type: none"> • Konsultationen med børnepatienten med ledsagende pårørende/forældre herunder behandling og rådgivning under hensyntagen til familiens resurser • Varetage planlægning, behandling og opfølgning ved brug af topikale kortikosteroider, calcineurin-hæmmere, anti-infektiva og topikale svampemidler. Behandling med kaliumpermanganatbade • Indlede systemisk behandling efter relevante forprøver og information til patienten og eventuelle pårørende: azathioprin, methotrexat, ciclosporin, prednisolon og mycophenolatmofetil • Styrke patientens sygdomsforståelse og derigennem patientens adhærence til den ordinerede behandling og forebyggende adfærd • Rådgive om fremtidige erhvervsvalg/uddannelse og revalidering • Være bekendt med lovgivning om tilskud til et barn med kronisk sygdom og kronikertilskud til dyr medicin samt tilskud til lægemiddelregistreret fugtighedscreme • Varetage rådgivning og information til patienten i samarbejde med 	Selvstudium	Case-baseret diskussion

	<p>andet sundhedspersonale</p> <ul style="list-style-type: none"> • Varetage socialmedicinske erklæringer på anmodning • Viderehenvise patienter med andre problemstillinger til andre specialer (allergolog, lungemedicin, arbejdsmedicin, pædiatri) <p><i>Medicinsk ekspert/lægefaglig, sundhedsfremmer, kommunikator, samarbejder, leder/ administrator/organisator</i></p>		
--	--	--	--

Andre kompetencer - introduktionsuddannelsen

Nr.	Kompetence	Læringsstrategier:	Kompetencevurderingsmetoder:
Ambulatoriekompetencer			
3	Danne sig et overblik over den dermatologiske patient	Selvstudium og superviseret klinisk arbejde	Struktureret vejledersamtale og 360 graders feedback
4	Anvende viden om dermatologi til at informere om rationalet for behandling og mulige bivirkninger	Selvstudium og superviseret klinisk arbejde	Struktureret vejledersamtale og 360 graders feedback
5	Gennemføre patientsamtale som afdækker patientens problemer på det medicinske, sociale og psykologiske område	Superviseret klinisk arbejde	Struktureret vejledersamtale og 360 graders feedback
6	Forstå betydning af patients komorbide tilstande ved planlægning af dermatologisk behandling	Selvstudium og superviseret klinisk arbejde	Struktureret vejledersamtale og 360 graders feedback
7	Planlægge, dosere og administrere hyppigt anvendte lokalbehandlinger	Selvstudium og superviseret klinisk arbejde	Struktureret vejledersamtale og 360 graders feedback
8	Diagnosticere de almindeligste forekommende hudlidelser	Superviseret klinisk arbejde	Struktureret vejledersamtale og 360 graders feedback
9	Indgå i tværfaglige teams med kolleger og andet sundhedspersonale	Superviseret klinisk arbejde	Struktureret vejledersamtale og 360 graders feedback
10	Bidrage til aktivt læringsmiljø, herunder oplæring af andre	Superviseret klinisk arbejde	Struktureret vejledersamtale og 360 graders feedback
11	Informere og rådgive patienter og personale i sundhedsfremme f.eks. solprofylakse og rygning	Superviseret klinisk arbejde	Struktureret vejledersamtale og 360 graders feedback

Stuegangskompetencer			
12	Danne sig et overblik over stuegang og prioritere opgaverne i samarbejde med stuegangsteamet	Superviseret klinisk arbejde	Mini-CEX og 360 graders feedback
13	Bidrage til et aktivt læringsmiljø, herunder oplæring af andre	Superviseret klinisk arbejde	Mini-CEX og 360 graders feedback
14	Lave undersøgelsesplaner for, diagnosticere og behandle almindeligt forekommende dermatologiske sygdomme	Superviseret klinisk arbejde	Mini-CEX og 360 graders feedback
15	I åben dialog informere patient og pårørende om undersøgelses- og behandlingsplan	Superviseret klinisk arbejde	Mini-CEX og 360 graders feedback
16	På basalt niveau mundtligt og skriftligt forelægge problemstillinger for kolleger og andet sundhedspersonale, således at dette kan danne grundlag for relevante beslutninger	Superviseret klinisk arbejde	Mini-CEX og 360 graders feedback
17	Optage dermatologisk orienteret anamnese og gennemføre dermatologisk orienteret objektiv undersøgelse, svarende til god medicinsk standard	Superviseret klinisk arbejde	Mini-CEX og 360 graders feedback
18	Med udgangspunkt i den samlede viden om patienten at udarbejde forslag til problemorienteret undersøgelsesplan, angive sandsynlig diagnose og differentialdiagnoser for almindeligt forekommende dermatologiske sygdomme	Superviseret klinisk arbejde	Mini-CEX og 360 graders feedback
19	Træffe kliniske beslutninger for den enkelte patient på en måde, der opfylder kriterierne for god medicinsk standard	Superviseret klinisk arbejde	Mini-CEX og 360 graders feedback

3.3.4 Eventuelle kurser

Der hører ingen specialespecifikke kurser til introduktionsuddannelsen

3.4 Hoveduddannelsen

3.4.1 Kompetencer

De enkelte kompetencer, som skal vurderes, er her beskrevet, så det fremgår hvilke af de 7 lægeroller, der indgår i kompetencen. Det er desuden konkret beskrevet, hvilket niveau kompetencen skal mestres på, når den kan endeligt godkendes ihht. Blooms niveau inddeling. Ved formulering af en kompetence vælges det aktionsverbum, der tydeligst beskriver, hvordan kompetencen skal opnås. Der er angivet anbefalede læringsstrategier, som afdelingen frit kan vælge mellem. Derimod er den/de anførte metode(r) til kompetencevurdering obligatoriske. Hermed bliver disse landsdækkende, så det er ens hvordan kompetencen vurderes uanset hvor lægen uddannes og vurderes.

3.4.2 Læringsstrategier og metoder til kompetencevurdering

Læringsstrategier

I dette afsnit beskrives læringsstrategierne inden for specialet: selvstudium, superviseret klinisk arbejde, generelle og specialespecifikke kurser.

Selvstudium

Selvstudium vil sige, at den enkelte med eller uden hjælp fra andre, tager initiativ til at definere sine behov for læring, formulerer sine læringsmål, identificerer resurser og læringsstrategier hertil, og selv vurderer resultaterne. Læste artikler, litteratursøgninger, arbejde med PC-programmer m.m. kan registreres i porteføljen. Under selvstudium hører opslag i guidelines/kliniske retningslinjer og instrukser. Det vil indenfor dermato-venerologi typisk være læsning af afdelingernes instrukser og regionale vejledninger, nationale og internationale guidelines og internationale tidsskrifter og lærebøger.

Superviseret klinisk arbejde

Indbefatter kliniske arbejdsopgaver i forhold til patienter inklusive undersøgelse, samtale, rådgivning, vejledning, tilrettelæggelse af behandlingsforløb eller udredningsprogram. At arbejdet er superviseret, så lægen løbende modtager formativ feedback i forhold til sit kliniske arbejde, er en væsentlig faktor for uddannelse indenfor rollen som medicinsk ekspert. Det vil indenfor dermato-venerologi typisk være direkte supervision i mødet med patienten og indirekte supervision, hvor den uddannelsessøgende fremlægger de kliniske problemstillinger og forslag til løsning heraf, hvorefter den uddannelsesgivende giver feedback og den rette rådgivning, vejledning, udredning og behandling kan iværksættes. Der kan også være tale om gennemsyn af primærnotater og epikriser.

Generelle kurser

De generelle kurser, der er led i speciallægeuddannelsen, fremgår af ”Målbeskrivelse for speciallægeuddannelsen. Den generelle del fælles for alle specialer”.

De specialespecifikke kurser

De specialespecifikke kurser er beskrevet under punkt 4.1.1.

Formålet med kurserne er dels at tilføre viden, som ikke forventes erhvervet ved det almindelige kliniske arbejde, dels at øve kliniske færdigheder og kompetencer, som er specielle, komplekse eller nye indenfor faget. Kurserne tilrettelægges med henblik på maksimal kursistaktiverende læring.

Kompetencevurdering

I dette afsnit beskrives metoder til kompetencevurdering. De valgte metoder til kompetencevurdering består i: direkte observation (i form af mini-CEX og kompetencekort), helhedsvurdering (360 graders evaluering) samt retrospektive metoder (case baseret diskussion og struktureret vejleder samtale).

Direkte observation

Direkte observation i forbindelse med en arbejdssituation anvendes i forskellige former af adskillige specialer. Hertil anvendes tjeklister og skalaer, hvor udformningen er afhængig af formålet. Direkte observation er en kombination af viden, færdigheder og holdninger. Eksempler på sådanne strukturerede observationer er mini-CEX og kompetencekort. Disse to former for struktureret observation er valgt indenfor dermato-venerologi.

Mini-CEX (mini clinical evaluation exercise) Mini-CEX er et formativt evalueringsredskab til at vurdere uddannelsessøgende lægers evner i sværere målbare kompetencer så som kommunikation og samarbejde f.eks. ved håndtering af en patientsituation i et ambulatorium eller i forbindelse med en stuegang. Princippet bygger på direkte observation af den uddannelsessøgende, dvs. en kollega observerer den uddannelsessøgende udføre forskellige handlinger. Samtidig udfyldes mini-CEX skemaet, hvor givne kompetencer scores på en 9-punkts skala, og den uddannelsessøgende får umiddelbar feedback på handlingen. Mini clinical evaluation exercise skema målrettet dermato-venerologi kan findes på selskabets hjemmeside (www.dds.nu). Nyere data tyder på, at der skal mere end 10 observationer til, for at skemaerne kan bruges summativt. Som formativt redskab er der dog intet nedre antal for observationerne og det kan derfor indplaceres i en travl klinisk hverdag.

Kompetencekort

Kompetencekortet er en tjekliste, som anvendes i forbindelse med direkte observation af en uddannelsessøgende læge. Af kompetencekortet fremgår hvilke elementer og kriterier for bedømmelsen, der indgår i kompetencevurderingen. Ofte vurderes en kombination af viden og færdigheder, idet der er en stigende bevidsthed om, at der i forbindelse med udførelsen af en procedure indgår tænkning både før, under og efter udførelsen af proceduren. En vurdering af flere dimensioner foretages, hvilket betyder, at der er spørgsmål vedrørende de tekniske procedurer og f.eks. spørgsmål vedrørende information af patienten/samarbejdspartnere. I dermatologien fungerer kompetencekort i nogle tilfælde som et "kørekort". I dermato-venerologi er der udarbejdet følgende kompetencekort:

Stansebiopsi
Curettage
Venerologisk undersøgelse
Dermoskopi

Kryoterapi
PDT behandling
Elliptisk excision
Enkelte laseroperationer og steroidinjektioner for dermatologer
Biologisk behandling

Helhedsvurdering

Begrebet helhedsvurdering beskriver en mere overordnet vurdering af lægens samlede performance. Denne vurdering foretages på baggrund af en eller flere samarbejdssituationer. Der findes en fælles national model for 360 graders feedback, både for introduktions- og hoveduddannelseslæger.

360-graders feedback /Multi-source feedback

Metoden egner sig til bedømmelse af uddannelseslægens kompetencer indenfor kommunikation, samarbejde, leder/administrator/organisator og professionel. Dette er roller, der kræver relationelle kompetencer. Vurderingen baseres på respons fra 16 til 20 kolleger tilhørende faggrupper med betydning for lægens funktion i klinikken. Lægen bedømmes med en ratingskala og udsagnene suppleres evt. med udtalelser i prosa. Evalueringen bygger på direkte observation, hvilket giver en betydeligt mere sikker bedømmelse end f.eks. en udtalelse fra en eller to vejledere. Ratingskalaens yderste trin bliver defineret som højeste og laveste kompetence. 360 graders feedback skal altid afføde en handlingsplan, som uddannelsessøgende skal arbejde videre med. Det er vist at 360 graders feedback kan føre til ændring i adfærd.

I dermatologien har vi valgt et ideelt respondentantal > 12 og desuden skal den uddannelsessøgende samtidig evaluere sig selv. Hvordan respondenterne udvælges kan bero på lokale aftaler.

Spørgeramme til 360 graders feedback findes på selskabets hjemmeside (www.dds.nu).

Retrospektive metoder

Disse metoder er gode til at vise refleksion over tillærte kompetencer og læringsprocesser. Der er flere muligheder for retrospektiv kompetencevurdering. I dermatologien bruges strukturerede vejledersamtaler og case-baseret diskussion.

Struktureret vejledersamtale

Den strukturerede vejleder samtale mellem den uddannelsessøgende og vejlederen omhandler i forvejen definerede områder men har ikke præg af overhøring. Optimalt gennemføres den i umiddelbar tidsmæssig relation til den kliniske arbejdssituation og problemløsning. Samtalen kan indeholde en opsamling på de tidligere evaluerings- og feedback situationer og udmunder i en fastlæggelse af fremtidige mål og planer. Et eksempel på struktureret vejledersamtale er den case-baserede diskussion.

Case-baseret diskussion

Case-baseret diskussion fungerer som en metode til at vurdere den uddannelsessøgende læges præsentationer af kliniske tilfælde. Den skal basere sig på et skriftligt materiale (journalnotat, epikrise eller lignende). Der skal ligge kriterier til grund for vurderingerne. En simpel skala til bedømmelse af hvert emne forøger metodens reliabilitet. Metoden er nem at udføre. Den er egnet til at bedømme teoretisk kontekstuel viden og praktiske intellektuelle kundskaber. Det anbefales, at både gode og dårlige eksempler bliver gennemgået således, at lægen bliver bevidst om sine stærke og svage sider.

Kompetencekort og vejledninger til struktureret vejledersamtale og case-baseret diskussion ligger på specialets hjemmeside, under uddannelsesudvalg www.dds.nu. Disse kan løbende opdateres på udformning, men skal altid understøtte de beskrevne kompetencer og metoder.

3.4.3 Liste med specialets obligatoriske kompetencer

Denne liste angiver de kompetencer speciallægen som minimum skal besidde, med konkretisering af kompetencen, de anbefalede læringsstrategier og de(n) valgte obligatoriske metoder til kompetencevurdering. Kompetencerne og de tilknyttede vurderingsmetoder konkretiseres ved anvendelse af kompetencekort eller anden konkret vejledning, og der angives link til disse. I denne tekst er det tydeliggjort hvilke af de 7 læge roller, der indgår. Kompetence opnåelsen er inddelt i forskellige sværhedsgrader ved angivelse af Blooms niveau inddeling, som kan anvendes direkte ved udmøntning af uddannelsesprogram og deraf følgende individuel uddannelsesplan.

Kompetencer i hoveduddannelsen

Nr	Blooms niveau	Kompetence (inklusive lægeroller)	Læringsstrategi(er) anbefaling	Kompetencevurderingsmetoder(r), Obligatoriske(e)
1	EPA:	Den medicinsk syge patient		
1.1	4	<p>Optage anamnese Gennemføre objektiv undersøgelse, som er fyldestgørende i relation til patientens problemer Diagnosticere almindeligt forekommende medicinske tilstande. Initiere og følge op på behandling, under hensyntagen til patientens grundsygdom</p> <p><i>Medicinsk ekspert/lægefaglig, kommunikator, samarbejder, leder/administrator/organisator</i></p>	Selvstudium Superviseret klinisk arbejde	Case-baseret diskussion
2	EPA:	Patienten med håndeksem		
2.1	6	<p>Inden klinisk kontakt have læst afdelingens instrukser om kontakteksem, Dansk Kontaktdermatitis gruppes ”HÅNDEKSEM operationelle retningslinier for udredning og behandling” og ”Retningslinier for vurdering af relevans af kontaktallergi påvist ved lappetest”</p> <p><i>Medicinsk ekspert/lægefaglig,</i></p>	Selvstudium www.dds.nu	Struktureret vejledersamtale
2.2	6	<p>Kunne optage relevant anamnese</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kendte allergier og udfaldet af tidligere allergitest • Forekomst af personlig atopisk dermatitis eller psoriasis • Dispositioner til atopisk dermatitis eller psoriasis • Atopi (allergisk rhinitis og astma) • Optage arbejdsanamnese 	Specialespecifikt kursus: Eksemer	Godkendt kursus Mini-CEX: den nye patient, der henvises med håndeksem

		<ul style="list-style-type: none"> • Eksemets arbejdsmæssige relation • Tidligere behandling og effekt heraf <p><i>Medicinsk ekspert/lægefaglig og kommunikator</i></p>		
2.3	6	<p>Udføre objektiv undersøgelse</p> <ul style="list-style-type: none"> • Morfologibeskrivelse <p><i>Medicinsk ekspert/lægefaglig</i></p>	Superviseret klinisk arbejde	Mini-CEX
2.4	6	<p>Udredning</p> <ul style="list-style-type: none"> • Eksponeringskortlægning • Indhente og gennemgå datablade • Ordinere relevante tests • Informere om testprocedurer • Anmelde mistænkt arbejdsbetinget lidelse til arbejdsskadestyrelsen. <p><i>Medicinsk ekspert/lægefaglig, kommunikator, leder/administrator/organisator</i></p>	Superviseret klinisk arbejde	Case-baseret diskussion
2.5	6	<p>Diagnostik</p> <ul style="list-style-type: none"> • Selvstændigt udføre påsætning og aflæsning af epikutantest • Aflæse og tolke testresultater og vurdere relevansen af disse • Gennemgang af indholdsdeklarationer på patientens produkter • Overveje yderligere nødvendige test • Stille endelig diagnose <p><i>Medicinsk ekspert/lægefaglig</i></p>	Superviseret klinisk arbejde	Mini-CEX
2.6	6	<p>Behandling og rådgivning</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rådgive patienter om de påviste allergier/irritanter • Rådgive patienter om eksemprofylakse • Behandle eksem, herunder principper for og rådgivning om behandling med potente topikale kortikosteroider (inklusive okklusionsbehandling) 	Superviseret klinisk arbejde	Case-baseret diskussion

		<ul style="list-style-type: none"> • Uddelegere relevante arbejdsopgaver til øvrige personale • Varetage socialmedicinske erklæringer på anmodning • Viderehenvise patienter med andre problemstillinger til andre specialer (allergologer, lungemedicinere, arbejdsmedicinere) <p><i>Medicinsk ekspert/lægefaglig, sundhedsfremmer, kommunikator, samarbejder, leder/administrator/organisator og professionel</i></p>		
3	EPA:	Patient med atopisk dermatitis		
3.1	6	<p>Inden klinisk kontakt have læst afdelingens instrukser om atopisk dermatitis samt DDS guidelines</p> <p><i>Medicinsk ekspert/lægefaglig</i></p>	www.dds.nu Selvstudium	Struktureret vejledersamtale
3.2	6	<p>Kunne optage relevant anamnese</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dispositioner til atopi • Kendte allergier og udfaldet af tidligere allergitest • Atopi (allergisk rhinitis, astma og fødevareallergi) • Debut, årstidsvariation og udbredning • Tidligere behandling og effekt heraf <p><i>Medicinsk ekspert/lægefaglig og kommunikator</i></p>	Selvstudium	Struktureret vejledersamtale
3.3	6	<p>Udføre objektiv undersøgelse</p> <ul style="list-style-type: none"> • Morfologibeskrivelse, infektionstegn, trivselsvurdering hos børn <p><i>Medicinsk ekspert/lægefaglig</i></p>	Superviseret klinisk arbejde	Direkte observation
3.4	6	<p>Udredning og diagnostik</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vurdering af diagnosen i henhold til diagnostiske kriterier • Afgrænse indikationen for yderligere allergi udredning (priktest, RAST, fødevareprovokation og epikutantest) • Rejse mistanken om differentialdiagnoser, f. eks. Nethertons 	Specialespecifikt kursus: Kroniske inflammatoriske hudsygdomme	Struktureret vejledersamtale Godkendt kursus

		<p>syndrom, ichthyosis, hyper IgE syndrom, lymfom</p> <p><i>Medicinsk ekspert/lægefaglig</i></p>		
3.5	6	<p>Behandling og rådgivning</p> <ul style="list-style-type: none"> • Konsultationen med børnepatienten med ledsagende pårørende/forældre herunder behandling og rådgivning under hensyntagen til familiens resurser • Varetage planlægning, behandling og opfølgning ved brug af topikale kortikosteroider, calcineurin-hæmmere, anti-infektiva og topikale svampemidler. Behandling med kaliumpermanganatbade • Indlede systemisk behandling efter relevante forprøver og information til patienten og eventuelle pårørende: azathioprin, ciclosporin, prednisolon og mycophenolatmofetil • Styrke patientens sygdomsforståelse og derigennem patientens adhærence til den ordinerede behandling og forebyggende adfærd • Rådgive om fremtidige erhvervsvalg/uddannelse og revalidering • Være bekendt med lovgivning om tilskud til et barn med kronisk sygdom og kronikertilskud til dyr medicin samt tilskud til lægemiddelregistreret fugtighedscremer • Varetage rådgivning og information til patienten i samarbejde med andet sundhedspersonale • Varetage socialmedicinske erklæringer på anmodning • Viderehenvise patienter med andre problemstillinger til andre specialer (allergolog, lungemedicin, arbejdsmedicin, pædiatri) <p><i>Medicinsk ekspert/lægefaglig, sundhedsfremmer, kommunikator, samarbejder, leder/administrator/organisator</i></p>	Selvstudium	Mini-CEX

4	EPA:	Patient med psoriasis		
4.1	6	<p>Inden klinisk kontakt have læst afdelingens instrukser inklusive DDS guidelines. Have overblik over alle psoriasisvarianter og præsentations-former</p> <p><i>Medicinsk ekspert/lægefaglig</i></p>	Selvstudium DDS guidelines	Struktureret vejledersamtale
4.2	6	<p>Optage relevant anamnese inklusiv oplysninger om dispositioner, tidligere behandling og effekt heraf, komorbiditeter og artritsymptomer</p> <p><i>Medicinsk ekspert/lægefaglig og kommunikator</i></p>	Specialespecifikt kursus: Kroniske inflammatoriske hudsygdomme	Godkendt kursus
4.3	6	<p>Udføre objektiv undersøgelse inklusive morfologibeskrivelse og PASI score</p> <p><i>Medicinsk ekspert/lægefaglig</i></p>	Superviseret klinisk arbejde	Mini-CEX: Den nyhenviste psoriasis patient
4.4	6	<p>Udredning og diagnostik, herunder rejse mistanke om ledsygdom og kardiovaskulær sygdom. Stille diagnosen psoriasis inklusive undertype</p> <p><i>Medicinsk ekspert/lægefaglig</i></p>	Superviseret klinisk arbejde	Mini-CEX:
4.5	6	<p>Behandling og rådgivning</p> <ul style="list-style-type: none"> • Varetage planlægning, behandling og opfølgning herunder hårbundsbehandling og lysbehandling • Indlede systemisk behandling efter relevante forprøver og information til patienten: methotrexat, neotigason og biologisk terapi • Varetage registrering i relevante databaser (Dermbio) • Samarbejde med reumatologer og intern medicinere • Rådgive vedrørende betydning af livsstil og forebyggende adfærd • Kunne etablere og vedligeholde læge-patient relationen til 	Superviseret klinisk arbejde	<p>Kompetencekort for biologisk behandling</p> <p>Case-baseret diskussion (biologisk behandling eller anden systemisk behandling)</p> <p>Mini-CEX: den kroniske patient</p>

		<p>den kroniske patient. Herunder kunne håndtere udfordringer omkring behandlingscompliance, forventningsafstemning af behandlingseffekt og sygdommens natur herunder samarbejde med patienten om udvikling af accept af at leve med kronisk sygdom. Ved forespørgsler om alternativ behandling at kunne gå i åben dialog med patienten herom</p> <p><i>Medicinsk ekspert/lægefaglig, sundhedsfremmer, kommunikator, samarbejder, leder/administrator/organisator og professionel</i></p>		360 graders feedback
5	EPA:	Patient med non-melanom hudkræft		
5.1	6	<p>Inden klinisk kontakt have læst afdelingens instrukser inklusive DDS guidelines.</p> <p><i>Medicinsk ekspert/lægefaglig</i></p>	<p>www.dds.nu Selvstudium</p>	Struktureret vejledersamtale
5.2	6	<p>Optage relevant anamnese inklusiv oplysninger om dispositioner (inklusive immunosuppression), ekspositioner (sol og stråleanamnese, erhvervsmæssig eksposition, lys- og bucky-behandling), tidligere behandling og effekt heraf</p> <p><i>Medicinsk ekspert/lægefaglig og kommunikator</i></p>	<p>Superviseret klinisk arbejde</p> <p>Specialespecifikt kursus: Hudens tumorer</p>	<p>Struktureret vejledersamtale</p> <p>Godkendt kursus</p>
5.3	6	<p>Udføre objektiv undersøgelse inklusive morfologibeskrivelse herunder screeningsundersøgelse for organtransplanterede</p> <p><i>Medicinsk ekspert/lægefaglig, sundhedsfremmer</i></p>	<p>Superviseret klinisk arbejde</p> <p>Specialespecifikt kursus: Hudens tumorer</p>	<p>Struktureret vejledersamtale</p> <p>Godkendt kursus</p>
5.4	6	<p>Udredning og diagnostik</p> <ul style="list-style-type: none"> • Diagnostisk stansebiopsi, curettage og dermoskopi • Risikovurdere tumorer 	<p>Specialespecifikt kursus: Hudens tumorer</p>	Godkendt kursus

		<i>Medicinsk ekspert/lægefaglig</i>		
5.5	6	<p>Behandling og rådgivning</p> <ul style="list-style-type: none"> • Varetage planlægning, behandling og opfølgning af henholdsvis immunkompetente og immuninkompetente patienter • Kunne vejlede om behandlingsmuligheder inklusiv risici, eventuelle bivirkninger og prognose • Kunne ordinere behandling under hensyntagen til patientens almene tilstand, resurser, ønsker og geografiske forhold • Kunne stadieinddele, TNM-klassificere og anmelde til Cancerregistret • Kunne indlede forebyggende behandling (feltterapi, acitretin) • Samarbejde med plastikkirurger, oftalmologer, oto-rhino-laryngologer og onkologer omkring højrisiko tumorer • Kunne rådgive om solprofylakse og selvundersøgelse <p><i>Medicinsk ekspert/lægefaglig, sundhedsfremmer, kommunikator, samarbejder, leder/administrator/organisator og professionel</i></p>	Superviseret klinisk arbejde	<p>Kompetencekort for stansebiopsi og curettage</p> <p>Kompetencekort for kryoterapi og PDT behandling</p> <p>Case-baseret diskussion</p>
6	EPA:	Patient med vaskulitis eller bindevævslidelse		
6.1	6	<p>Inden klinisk kontakt have læst afdelingens eventuelle instrukser om lupus, vaskulitis, sklerodermi og dermatomyositis</p> <p><i>Medicinsk ekspert/lægefaglig</i></p>	Selvstudium	Struktureret vejledersamtale
6.2	6	<p>Optage relevant anamnese inklusiv oplysninger om</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dispositioner • Tidligere medicinske sygdomme og behandling • Aktuelle symptomer, medicinindtag, smerter, 	Superviseret klinisk arbejde	Mini-CEX

		funktionsnedsættelse og sygemelding <i>Medicinsk ekspert/lægefaglig og kommunikator</i>		
6.3	6	Udføre fuld objektiv undersøgelse inklusive morfologibeskrivelse <i>Medicinsk ekspert/lægefaglig</i>	Superviseret klinisk arbejde	Mini-CEX
6.4	5	Udredning og diagnostik <ul style="list-style-type: none"> • Kunne rejse mistanke om organinvolvering og intern malignitet og bestille relevante undersøgelser herfor (blodprøver, urinundersøgelse, billeddiagnostiske undersøgelser, ekkokardiografi, øsofagus motilitetsundersøgelse, skopier, udvidede lungeundersøgelser) • foretage relevant bedømmelse af indkomne svar i forhold til diagnose og behandlingsvalg <i>Medicinsk ekspert/lægefaglig</i>	Specialespecifikt kursus: Dermatologiske manifestationer ved interne medicinske sygdomme Superviseret klinisk arbejde	Godkendt kursus Mini-CEX: den nye patient, der henvises på mistanke om vaskulitis/bindevævssygdom
6.5	6	Behandling og rådgivning <ul style="list-style-type: none"> • Vurdere hvorvidt tilstanden er indlæggelseskrævende • Informere og rådgive om resultatet af udredningen • Vejlede om behandlingsmuligheder, forventet forløb og prognose • Følge relevant op på patienten mhp. kontrol for sygdomsudvikling, behandling og status undersøgelser • Informere patienten relevant i forhold til patientens samlede situation inklusiv tiltag i arbejds/studiesituation og i privatlivet • Udvikle samarbejde med relevante tilgrænsende specialer f.eks. reumatologiske, nefrologiske og lungemedicinske afdelinger. • Informere om eksistensen af patientforeninger <i>Medicinsk ekspert/lægefaglig, sundhedsfremmer, kommunikator,</i>	Superviseret klinisk arbejde	Case-baseret diskussion 360 graders feedback

		<i>samarbejder, leder/administrator/organisator og professionel</i>		
7	EPA:	Patient med hårtab		
7.1	6	Inden klinisk kontakt have læst afdelingens eventuelle instrukser eller anden litteratur om hårtab <i>Medicinsk ekspert/lægefaglig</i>	Selvstudium	Struktureret vejledersamtale
7.2	6	Optage relevant anamnese inklusiv oplysninger om <ul style="list-style-type: none"> • Dispositioner • Tidligere medicinske sygdomme og behandling • Tidligere behandling for hårtab og effekt heraf <i>Medicinsk ekspert/lægefaglig og kommunikator</i>	Superviseret klinisk arbejde	Struktureret vejledersamtale
7.3	6	Udføre objektiv undersøgelse inklusive morfologibeskrivelse og pull test <i>Medicinsk ekspert/lægefaglig</i>	Superviseret klinisk arbejde	Direkte observation
7.4	6	Udredning og diagnostik <ul style="list-style-type: none"> • Rejse mistanke om underliggende bindevævslidelse, autoimmun sygdom eller medikamentel ætiologi • Rejse mistanke om trichotillomani • Udredning med relevante blodprøver, biopsier og undersøgelser for bakterier og svampe • Foretage relevant bedømmelse af indkomne svar i forhold til diagnose og behandlingsvalg <i>Medicinsk ekspert/lægefaglig</i>	Superviseret klinisk arbejde	Case-baseret diskussion
7.5	6	Behandling og rådgivning <ul style="list-style-type: none"> • Informere og rådgive om resultatet af udredningen • Vejlede om behandlingsmuligheder, forventet forløb og prognose 	Superviseret klinisk arbejde	Case-baseret diskussion

		<ul style="list-style-type: none"> • Rådgive patienten med behandlingsrefraktær eller ikke behandleligt hårtab i empatisk dialog. • Informere om eksistensen af patientforeninger • Være bekendt med tilskudsregler til paryk • Samarbejde med gynækolog, endokrinolog og psykiater <p><i>Medicinsk ekspert/lægefaglig, kommunikator, samarbejder, leder/administrator/organisator og professionel</i></p>		
8	EPA: Patient der henvender sig på mistanke om seksuelt overført sygdom			
8.1	6	<p>Inden klinisk kontakt have læst afdelingens instrukser om venerologisk sygdom inklusive DDS guidelines</p> <p><i>Medicinsk ekspert/lægefaglig</i></p>	Selvstudium www.dds.nu	Struktureret vejledersamtale
8.2	6	<p>Kunne optage relevant anamnese</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ekspositioner og smitteadfærd • Kendt venerologisk sygdom • Hepatitis og HIV status • Graviditetsstatus <p><i>Medicinsk ekspert/lægefaglig og kommunikator</i></p>	Specialespecifikt kursus: Venerologi og anogenitale sygdomme	Godkendt kursus
8.3	6	<p>Objektiv undersøgelse inklusiv morfologibeskrivelse. Gynækologisk undersøgelse hvis relevant. Udtagelse af relevant prøvemateriale</p> <p><i>Medicinsk ekspert/lægefaglig</i></p>	Superviseret klinisk arbejde	Kompetencekort for venerologiske undersøgelser
8.4	6	<p>Diagnostik herunder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Olieimmersionsmikroskopi • Mørkefeltmikroskopi / anden diagnostik • Tolke testresultater • Rejse mistanke om relevante differentialdiagnoser herunder 	Superviseret klinisk arbejde	Case-baseret diskussion: syfilispatienten

		genitale dermatoser. Tilrettelægge diagnostik heraf <i>Medicinsk ekspert/lægefaglig</i>		
8.5	6	Behandling, herunder: <ul style="list-style-type: none"> • Kryoterapi • Antiviral, antibakterial og antimykotisk behandling • Cytotoksisk behandling • Immunmodulerende behandling • CO2 laser • Vurdere behov for akut henvisning til infektionsmedicinsk vurdering og evt. post exposure profylakse <i>Medicinsk ekspert/lægefaglig</i>	Superviseret klinisk arbejde	Kompetencekort for kryoterapi
8.6	6	Rådgivning <ul style="list-style-type: none"> • Information om inkubationstider, smitteopsporing • Varsel om seksuel afholdenhed • Sikker sex adfærd • Vejlede og informere ud fra patientens kulturelle og sociale baggrund og rejseaktivitet • Følge op på institueret behandling og planlagte kontrolforløb <i>Leder/administrator/organisator, samarbejder, kommunikator og sundhedsfremmer</i>	Superviseret klinisk arbejde	Case-baseret diskussion: rådgivning af den smittede patient
9	EPA: Patient med sår			
9.1	6	Inden klinisk kontakt have læst afdelingens instrukser om sår <i>Medicinsk ekspert/lægefaglig</i>	Selvstudium	Struktureret vejledersamtale
	6	Kunne optage relevant anamnese: <ul style="list-style-type: none"> • Dispositioner • Komorbiditeter • Arterielle og venøse karforsyning 	Specialespecifikt kursus: Dermatologiske manifestationer ved	Godkendt kursus

		<ul style="list-style-type: none"> • Tidligere venekirurgi, frakturer eller erysipelas • Smertescore <p><i>Medicinsk ekspert/lægefaglig og kommunikator</i></p>	interne medicinske sygdomme	
9.2	6	<p>Udføre objektiv undersøgelse inklusive:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Almen tilstand • Sår morfologi • Infektionstegn • Ved bensår: vurdering af ødemer, lymfødem, stasedermatitis. Pulsforhold inklusive trofik og sensibilitet <p><i>Medicinsk ekspert/lægefaglig og kommunikator</i></p>	Superviseret klinisk arbejde	Mini-CEX
9.3	6	<p>Udredning og diagnostik</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tentativ sårætiologi • Rejse mistanke om relevante differentialdiagnoser (inklusive medikamentelle, maligne og immunologisk udløste sår) • Ordinere og tolke relevante undersøgelser (podning, klinisk fysiologiske undersøgelser, vene doppler undersøgelse og epikutantestning) • Samarbejde med relevante specialer (karkirurgi, ortopædkirurgi, plastikkirurgi, intern medicin) • Klassificere sårætiologi <p><i>Medicinsk ekspert/lægefaglig, kommunikator og samarbejder</i></p>	Superviseret klinisk arbejde	Struktureret vejledersamtale
9.4	6	<p>Behandling:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kendskab til principper for oprensning af sår • Kendskab til sårprodukter • Kendskab til principper til kompressionsbandagering • Kendskab til vakuum- og trykbehandling • Lymfødembehandling • Henvisning til bandagist 	Superviseret klinisk arbejde	Case-baseret diskussion (5 cases udvælges af kursisten i samråd med vejleder)

		<i>Medicinsk ekspert/lægefaglig</i>		
9.5	6	<p>Rådgivning</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sikre informeret samtykke • Tværfagligt teamsamarbejde med sårsygeplejerske • Sundhedsfremmende tiltag (f.eks. rygestop, kompression, vægttab) • Samarbejde og kommunikation med primærsektor <p><i>Leder og administrator, organisator, samarbejder, kommunikator og sundhedsfremmer</i></p>	Superviseret klinisk arbejde	360 graders feedback
10	EPA: Den erythroderme patient			
10.1	6	<p>Inden klinisk kontakt have læst afdelingens instrukser eller andet relevant faglitteratur</p> <p><i>Medicinsk ekspert/lægefaglig</i></p>	Selvstudium	Struktureret vejledersamtale
10.2	6	<p>Optage relevant anamnese med fokus på:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tidsmæssig beskrivelse af debut og forløb • Tidligere dermatologisk sygdom • Ny medicin eller andre påvirkninger • Infektionsfoci • Tegn på malign sygdom <p><i>Medicinsk ekspert/lægefaglig og kommunikator</i></p>	Superviseret klinisk arbejde	Struktureret vejledersamtale
10.3	6	<p>Objektiv undersøgelse:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Morfologibeskrivelse • Infektionstegn • Lymfeknudestatus 	Superviseret klinisk arbejde	Direkte observation

		<i>Medicinsk ekspert/lægefaglig</i>		
10.4	6	<p>Udredning og diagnostik:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stansebiopsi • Biopsi til frysesnitsmikroskopi • Tolkning af billeddiagnostik • Afklare ætiologi og rejse mistanke om differentialdiagnoser • Afklare behov for indlæggelse • Afgrænse undersøgelsesprogram i forhold til problemstillingen <p><i>Medicinsk ekspert/lægefaglig og samarbejder</i></p>	<p>Superviseret klinisk arbejde</p> <p>Specialespecifikt kursus: Kroniske inflammatoriske hudsygdomme</p>	<p>Kompetencekort for stansebiopsi</p> <p>Godkendt kursus</p>
10.5	6	<p>Behandling og rådgivning:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Varetage behandling og opfølgning • Tværfagligt samarbejde om den akutte, dårlige patient (anæstesiologi, plastikkirurgi, kirurgi, oftalmologi, gynækologi, urologi) • Rådgive om alvorlige medicinbivirkninger <p><i>Medicinsk ekspert/lægefaglig og samarbejder</i></p>	<p>Superviseret klinisk arbejde</p>	<p>Case-baseret diskussion</p>
11	EPA: Den kløende patient			
11.1	6	<p>Inden klinisk kontakt have læst afdelingens instrukser og/eller opsøge viden om scabies, urticaria og udredning ved mistanke om intern malignitet eller paraneoplastiske hudsymptomer</p> <p><i>Medicinsk ekspert/lægefaglig</i></p>	<p>Selvstudium</p> <p>Specialespecifikt kursus: Den kløende patient</p>	<p>Godkendt kursus</p>
11.2	6	<p>Kunne optage en fokuseret anamnese for patienter, der klør med henblik på oplysninger om det tidsmæssige perspektiv (akut, kronisk, anfaldsvis) med klarlægning af evt. udløsende faktorer, udbredning, andre sygdomme (f.eks. lever-, nyre- og hæmatologiske sygdomme samt nakkeproblemer) der kan give kløe, udløsende årsager til kløe (f.eks. medicin, fødevarer) samt</p>	<p>Superviseret klinisk arbejde</p>	<p>Struktureret vejledersamtale</p>

		<p>smitteforhold</p> <p><i>Medicinsk ekspert/lægefaglig og kommunikator</i></p>		
11.3	6	<p>Objektiv undersøgelse inklusiv morfologibeskrivelse, lymfeknudestatus, almen tilstand og psykisk sygdom</p> <p><i>Medicinsk ekspert/lægefaglig</i></p>		Case-baseret diskussion
11.4	6	<p>Diagnostik herunder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kunne udføre relevante undersøgelser inkl. bioptering, undersøgelse for scabies, lappetestning, priktest og blodprøver. • Kunne visitere til videre udredning (fysikalsk urticaria, provokation mhp. tærskelværdier, ekspositions-kammer ved luftbårne allergener) • Samarbejde med andre specialer f.eks. gynækolog ved genital kløe, allergologi/lungemedicin/øre-næse hals afdelinger ved angioødem og psykiater ved parasitofobi. • Henvise til billeddiagnostiske undersøgelser evt. til udredning via diagnostisk enhed <p><i>Medicinsk ekspert/lægefaglig</i></p>	Superviseret klinisk arbejde	Case-baseret diskussion
11.5	6	<p>Behandling, herunder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Informere patienten om prøvesvar, diagnose og behandlingsmuligheder • Iværksætte relevant behandling når diagnosen er stillet og sikre patientens accept til den valgte behandling <p><i>Medicinsk ekspert/lægefaglig og kommunikator</i></p>	Superviseret klinisk arbejde	Case-baseret diskussion
11.6	6	<p>Ved scabies kunne informere relevant om smitteveje og tiltag for at undgå smitte samt inddrage relevante myndigheder herunder hygiejnesygeplejersken/embedslægen ved institutionssmitte</p>	Superviseret klinisk arbejde	Struktureret vejledersamtale

		<i>Medicinsk ekspert/lægefaglig, Leder/ administrator/organisator, samarbejder, kommunikator, sundhedsfremmer</i>		
12	EPA:	Patient med mistanke om malignt melanom		
12.1	6	<p>Inden klinisk kontakt have læst DDS guidelines for kutane melanocytære nævi og kutant malignt melanom samt Pakkeforløb for modernmærkekræft</p> <p><i>Medicinsk ekspert/lægefaglig</i></p>	<p>Selvstudium Specialespecifikt kursus: Hudens tumorer</p>	<p>Struktureret vejledersamtale</p> <p>Godkendt kursus</p>
12.2	6	<p>Diagnostik, herunder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Udrede og forestå behandling af patient med pigmenteret læsion • Optage relevant anamnese (vækst, forandring i læsionen, risikofaktorer) • Udføre objektiv undersøgelse og beskrive læsionen ved hjælp af anerkendte algoritmer (f. eks. ABCD kriterier, Glasgow 7-punkt checkliste) • Udføre og fortolke dermoskopi <p><i>Medicinsk ekspert/lægefaglig</i></p>	<p>Superviseret klinisk arbejde</p>	<p>Case baseret diskussion</p> <p>Kompetencekort i dermoskopi</p>
12.3	6	<p>Behandle, herunder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Foretage relevant behandlingsvalg • Udføre excision af suspekt læsion i henhold til guidelines <p><i>Medicinsk ekspert/lægefaglig</i></p>	<p>Superviseret klinisk arbejde</p>	<p>Kompetencekort i elliptisk excision</p>
12.4	6	<p>Rådgive, herunder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gennemføre den vanskelige samtale med den ny diagnosticerede kræftpatient og kort kunne ridse det videre 	<p>Superviseret klinisk arbejde</p>	<p>Case baseret diskussion</p>

		forløb op <ul style="list-style-type: none"> • Henvise til pakkeforløb • Rådgive patienten om solprofylakse og selvundersøgelse <p><i>Leder/ administrator/organisator, kommunikator, sundhedsfremmer, samarbejder og professionel</i></p>		
13	EPA:	Patient mistænkt for bulløs hudsygdom		
13.1	6	Kendskab til patogenesen bag, årsager og differentialdiagnoser til bulladannelser <p><i>Medicinsk ekspert/lægefaglig</i></p>	Selvstudium i lærebøger, instrukser mm	Struktureret vejledersamtale
13.2	6	Udrede og forestå anamnese, undersøgelser og behandling af patient der mistænkes at lide af en bulløs sygdom, herunder have kendskab til <ul style="list-style-type: none"> • Intraepidermale typer: f.eks. pemphigus sygdomme og paraneoplastisk pemphigus • Subepidermale typer: F.eks. bulløs pemphigoid, slimhinde pemphigoid gestationel pemphigoid lineær IgA dermatose dermatitis herpetiformis • De genetiske bulløse sygdomme • Infektioner • Allergisk udløste • Metaboliske <p><i>Medicinsk ekspert/lægefaglig, leder/administrator/organisator</i></p>	Selvstudium Superviseret klinisk arbejde	Struktureret vejledersamtale
13.3	6	Kunne udrede og behandle en patient med bulløs sygdom ved at kunne:	Superviseret klinisk arbejde	Case-baseret diskussion (2 cases fra kursistens kliniske

		<ul style="list-style-type: none"> • Optage relevant anamnese • Udføre objektiv undersøgelse inklusiv blærespredningstest samt hudbiopsi og have kendskab til salt-split skin metoden, relevante blodprøver og supplerende undersøgelser • Foretage bedømmelse af indkomne svar i forhold til diagnose og behandlingsvalg • Følge op på patienten mhp. kontrol for sygdomsudvikling, behandling og status undersøgelser <p><i>Medicinsk ekspert/lægefaglig</i></p>	<p>Specialespecifikt kursus: Dermatologiske manifestationer ved interne medicinske sygdomme Pædiatrisk dermatologi og laser</p>	<p>arbejde gennemgås) Godkendte kurser</p>
13,4	6	<p>Informere patienten om undersøgelser, diagnose, behandling og sikre patientens accept</p> <p><i>Leder/administrator/organisator og kommunikator, samarbejder</i></p>	<p>Superviseret klinisk arbejde</p>	<p>Struktureret vejledersamtale</p>
13.5	6	<p>Kunne samarbejde og rådgive; herunder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uddelegere arbejdsopgaver til andet personale i afdelingen • Informere patienten relevant i forhold til patientens samlede situation inklusiv tiltag i arbejds-/studiesituation og i privatlivet • Samarbejde med tilgrænsende specialer f.eks. øjenafdeling, gynækologisk/obstetrisk afdeling, klinisk genetisk afdeling <p><i>Leder/administrator/organisator, samarbejder, kommunikator og sundhedsfremmer</i></p>	<p>Superviseret klinisk arbejde</p>	<p>360 graders feedback</p>

14	EPA: Den pædiatriske patient			
14.1	6	Inden klinisk kontakt have læst afdelingens instrukser inklusive eventuelle DDS guidelines for nedenstående sygdomme <i>Medicinsk ekspert/lægefaglig</i>	Selvstudium	Struktureret vejledersamtale
14-2	6	Kunne rejse mistanke om og optage relevant anamnese i forbindelse med nedenstående sygdomme: <ul style="list-style-type: none"> • Hæmangiomer • Vaskulære malformationer • Virale eksantemer • Genodermatoser • Vitiligo/andre pigmentforstyrrelser • Mastocytose • Histiocytoser <i>Medicinsk ekspert/lægefaglig og kommunikator</i>	Specialespecifikt kursus: Pædiatrisk dermatologi og laser	Godkendt kursus Case-baseret diskussion indenfor en af diagnoserne
14.3	6	Kunne udføre objektiv undersøgelse i forbindelse med ovenstående sygdomme 1. Morfologibeskrivelse 2. Udbredning <ul style="list-style-type: none"> a. Lokalisation b. Symmetri c. Antal læsioner d. Udbredelse 3. Øvrige ektodermale strukturer ved mistanke om genodermatoser involerende ektoderm 4. Woods lampe ved vitiligo/pigmentforstyrrelser	Superviseret klinisk arbejde	Mini-CEX

		<p>5. Dariers tegn ved mastocytose 6. Fuld objektiv undersøgelse når det er relevant</p> <p><i>Medicinsk ekspert/lægefaglig</i></p>		
14.4	6	<p>Kunne iværksætte udredningsprogrammer i forbindelse med erkendt eller mistanke om ovenstående sygdomme</p> <ol style="list-style-type: none"> a. Billeddiagnostiske undersøgelser (UL/MR scanning ved hæmangiomer/vaskulære malformationer/ andre sygdomme når indiceret) b. Serologisk/PCR undersøgelse ved virale eksantemer c. Blodprøvescreening ved behov d. Biopsi / biopsitype ved behov e. Familieanamnese / stamtræ f. Henvisning til pædiatrisk afdeling g. Henvisning til klinisk genetisk afdeling eller klinik for sjældne handicaps <p><i>Medicinsk ekspert/lægefaglig, kommunikator, leder/administrator/organisator</i></p>	Superviseret klinisk arbejde	Mini-CEX
14.5	6	<p>Behandling og rådgivning</p> <ol style="list-style-type: none"> h. Informere og rådgive om resultatet af udredningen i. Kunne vejlede om behandlingsmuligheder, forventet forløb og prognose j. Kunne ordinere relevante opfølgende kontroller eller afslutte patientforløbet k. Kunne informere om evt. isolationsbehov / karantæne fra daginstitution l. Kunne informere om eksistensen af patientforeninger m. Kunne informere om eventuel mulighed for præimplantationsdiagnostik / prænatal diagnostik n. Samarbejde tværfagligt og med andre lægelige specialer (pædiatrisk, genetisk, billeddiagnostisk, patologisk, klinisk mikrobiologisk, infektionsmedicinsk, embedslæge) 	Superviseret klinisk arbejde	Mini-CEX

		<i>Medicinsk ekspert/lægefaglig, sundhedsfremmer, kommunikator, samarbejder, leder/ administrator/organisator</i>		
--	--	---	--	--

15	EPA: Non-ablativ laserkirurgi			
15.1	6	Inden klinisk kontakt have læst afdelingens instrukser <i>Medicinsk ekspert/lægefaglig</i>	Selvstudium	Struktureret vejledersamtale
15.2	6	Kende retningslinier, indikation, virkning og bivirkninger ved behandling med ellipse, farvestoflaser og Nd-YAG laser eller tilsvarende lasere/IPL <i>Medicinsk ekspert/lægefaglig</i>	Specialespecifikt kursus: Pædiatrisk dermatologi og laser	Godkendt kursus
15.3	6	Kunne håndtere og indstille ovennævnte lasere sikkert ihht. DDKM retningslinier <i>Medicinsk ekspert/lægefaglig</i>	Specialespecifikt kursus: Pædiatrisk dermatologi og laser Superviseret klinisk arbejde	Godkendt kursus Mini-CEX
15.4	6	Kunne udføre behandling af patient med kar, hår, eller pigment sygdom iht. gældende retningslinier inklusiv valg af laserinstrument, korrekt indstilling; med relevant information, rådgivning og indhentning af accept før behandling <i>Medicinsk ekspert/lægefaglig, kommunikator, professionel leder/administrator/organisator</i>	Superviseret klinisk arbejde	Kompetencekort i enkelte laseroperationer og steroidinjektion for dermatologer
16	EPA: Vurdering og behandling af skade efter kosmetisk indgreb i hud			
16.1	6	Kunne rådgive patient i forhold til skadens omfang	Superviseret klinisk arbejde	Case-baseret diskussion

		<i>Medicinsk ekspert/lægefaglig, kommunikator</i>		
16.2	6	Kunne foretage en vurdering af om skaden kan rettes op med konventionel ablativ eller non-ablativ laser kirurgi iht. retningslinier herom <i>Medicinsk ekspert/lægefaglig, professionel</i>	Superviseret klinisk arbejde Specialespecifikt kursus: Pædiatrisk dermatologi og laser	Case-baseret diskussion Godkendt kursus
16.3	6	Kunne behandle med binyrebark injektion i hypertrofiske ar/keloid <i>Medicinsk ekspert/lægefaglig</i>	Superviseret klinisk arbejde	Kompetencekort i enkelte laseroperationer og steroidinjektion for dermatologer
16.4	6	Samarbejde med relevante specialer med henblik på anden korrektion for eksempel korrigerende kirurgi <i>Medicinsk ekspert/lægefaglig, kommunikator, leder/administrator/organisator/samarbejder</i>	Superviseret klinisk arbejde	Case-baseret diskussion
17	EPA:	Lys		
17.1	6	Kende retningslinier, indikation, virkning og bivirkninger ved behandling med UVA, UVA1, bred og smalspektret UVB, Bucky samt PUVA, BadePUVA og lokal PUVAbehandling <i>Medicinsk ekspert/lægefaglig</i>	Selvstudium Specialespecifikt kursus: Kroniske inflammatoriske hudsygdomme	Godkendt kursus
17.2	6	Kunne ordinere, følge op på og vurdere behandlingstiltag hos patienter med relevant dermatologisk indikation iht. lokal instruks og fagets retningslinier <i>Medicinsk ekspert/lægefaglig</i>	Superviseret klinisk arbejde	Case-baseret diskussion
17.3	6	Kunne informere, rådgive og indhente patient accept inden behandlings opstart <i>Medicinsk ekspert/lægefaglig, kommunikator</i>	Superviseret klinisk arbejde	Case-baseret diskussion

18	EPA: Botulinum toxin			
18.1	6	Redegøre for retningslinier, indikation, virkning og bivirkninger ved behandling med botulinum toxin <i>Medicinsk ekspert/lægefaglig</i>	Selvstudium	Struktureret vejledersamtale
18.2	6	Kunne gennemføre behandling med botulinum toxin for hyperhidrose axillært og palmart <i>Medicinsk ekspert/lægefaglig</i>	Superviseret klinisk arbejde	Mini-CEX
18.3	6	Kunne informere, rådgive og indhente patients accept inden indgreb <i>Medicinsk ekspert/lægefaglig, kommunikator</i>	Superviseret klinisk arbejde	Mini-CEX
19	EPA: Systemisk behandling			
19.1	6	Kunne redegøre for indikationer samt kontraindikationer for følgende præparater: prednisolon, methotrexat, azathioprin, ciclosporin, isotretinoin, acitretin, alitretinoin <i>Medicinsk ekspert/lægefaglig</i>	Selvstudium	Case-baseret diskussion
19.2	6	Kunne informere patient om virkning, bivirkninger samt forholdsregler <i>Medicinsk ekspert/lægefaglig, kommunikator</i>	Superviseret klinisk arbejde	Case-baseret diskussion
19.3	6	Kunne vurdere forprøver, ordinere og dosere behandlingen. Tilrettelægge opfølgende blodprøver og samlet behandlingsvarighed, stilingtagen til ændring af behandlingsplan og ophør af behandlingen (klinisk og paraklinisk) <i>Medicinsk ekspert/lægefaglig,</i>	Superviseret klinisk arbejde	Case-baseret diskussion

		<i>leder/administrator/organisator,samarbejder</i>		
--	--	--	--	--

Andre kompetencer- hoveduddannelsen

Nr.	Kompetencer	Læringsmetode	Kompetencevurderingsmetoder:
Ambulatoriekompetencer			
20	Tilrettelægge og prioritere eget klinisk arbejde og finde balance mellem klinisk arbejde og personlig professionel udvikling	Selvstudium og superviseret klinisk arbejde	Struktureret vejledersamtale og 360 graders feedback
21	Vurdere dermato-epidemiologi, -biologi og -patologi og anvende dette i patient behandlingen	Selvstudium og superviseret klinisk arbejde	Struktureret vejledersamtale
22	Vurdere og udføre medicinsk behandling med udførlig plan og relevant opfølgning under hensyntagen til kontraindikationer, bivirkninger og forventet effekt	Selvstudium og superviseret klinisk arbejde	Struktureret vejledersamtale
23	Drøfte videnskabelige forsøg med den enkelte patient og samarbejdspartnere i overensstemmelse med gældende retningslinjer	Superviseret klinisk arbejde	Struktureret vejledersamtale
24	Bedømme reglerne for Good Clinical Practice (GCP), deltage i afprøvninger af nye behandlinger og indberette til kliniske databaser	Selvstudium og superviseret klinisk arbejde	Struktureret vejledersamtale
25	Vurdere den videnskabelige evidens for sammenhæng mellem risikofaktorer og sygdomsudvikling	Selvstudium og superviseret klinisk arbejde	Struktureret vejledersamtale
26	Strukturere og prioritere det kliniske, og det affødte administrative arbejde hensigtsmæssigt	Superviseret klinisk arbejde	Struktureret vejledersamtale
27	Påtage sig vejleder rolle for yngre kollega	Superviseret klinisk arbejde	Struktureret vejledersamtale og 360 graders feedback
28	Påtage sig opgave som supervisor for yngre kolleger i ambulatoriet	Superviseret klinisk arbejde	Struktureret vejledersamtale og 360 graders feedback
29	Have kendskab til og kan anvende lovgivning og regler med	Selvstudium og	Struktureret vejledersamtale

	relevans for det dermato-venerologiske speciale	superviseret klinisk arbejde	
30	Strukturere egen faglig udvikling og dokumentere egen læring	Selvstudium og superviseret klinisk arbejde	Struktureret vejledersamtale og 360 graders feedback
Stuegangskompetencer			
31	Sammenholde opgaver og resurser ved stuegang og udvælge opgaver i samarbejde med de andre faggrupper i stuegangsteamet	Superviseret klinisk arbejde	Mini-CEX
32	Bidrage til et aktivt læringsmiljø, herunder oplæring af andre	Superviseret klinisk arbejde	Mini-CEX
33	Diagnosticere dermatologiske sygdomme, initiere og følge op på behandling, under hensyntagen til patientens øvrige sygdomme	Superviseret klinisk arbejde	Mini-CEX
34	Varetage behandling af komplikationer til dermatologiske sygdomme og dermatologisk behandling	Superviseret klinisk arbejde	Mini-CEX
35	I åben dialog varetage information af patienter og pårørende om udredning, diagnose, behandling og prognose, samt sikre forståelse og accept af behandlingsplan	Superviseret klinisk arbejde	Mini-CEX
36	Erkende og handle på psykiske, sociale og eksistentielle forhold ved dermatologiske og venerologiske sygdomme	Superviseret klinisk arbejde	Mini-CEX
37	Opdage situationer, hvor der er begået fejl eller utilsigtede hændelser og reagere herpå	Superviseret klinisk arbejde	Mini-CEX

3.4.4 Kompetencekort

Kompetencekort for stansebiopsi

Navn på uddannelsessøgende	
----------------------------	--

Dato/underskrift

Kan redegøre for indikationer

Informere patienten om prøvetagningen samt mulige bivirkninger

Udføre stansebiopsi selvstændigt

Informere patienten om efterforløbet og forholdsregler

Kompetencekort for curettage

Navn på uddannelsessøgende

Dato/underskrift

Kan redegøre for indikationer

Kan redegøre for behandlingsmekanisme

Stille indikation for behandling hos patient

Informere patienten om behandlingen,
alternative behandlingsmuligheder, konsekvens
af manglende behandling og lignende

Selvstændigt foretage curettage og el-kaustik

Informere patienten om efterforløbet
og forholdsregler

Kompetencekort i venerologi

Navn på uddannelsessøgende

Dato/underskrift

Gynækologisk undersøgelse

Kommunikere adækvat med patienten og vejleder

Instrumenthåndtering er i orden

Gennemfører afsluttende palpation: Uterus og til siderne

Podning

Gennemføre podning i legemsåbninger

Gennemfører alle relevante podninger og i korrekt rækkefølge

Mikroskopi

Tage relevant smear

Gennemføre methylenblåt farvning

Kan fremkalde olie-immersions billede

Genkende relevante strukturer ved mikroskopi

Kompetencekort for dermoskopi

Navn på uddannelsessøgende

Dato/underskrift

Kan redegøre for anvendelsen af dermoskopi

Kan redegøre for kriterier for melanocytære og ikke-melanocytære læsioner

Kan redegøre for diagnostiske kriterier for seborrhoiske keratoser, BCC, vaskulære læsioner

Kan som minimum beskrive en diagnostisk algoritme for malignt melanom²

Har udført 10 dermoskopi procedurer under supervision (gennemgang af kliniske foto taget af den uddannelsessøgende)

---

² Rosendahl C, Cameron A, McColi I, Wilkinson D. Dermoscopy in Routine Practice – Chaos and Clues. *Aut. Fam. Physician*. 2012 Jul; 41(7):482-7. Kittler H, Rosendahl C, Cameron A, Tschandl P. *Dermatoscopy 2011*. Kittler H, Riedl E, Rosendahl C, Cameron A. *Dermatoscopy of unpigmented lesions of the Skin; a new classification of Vessel morphology based on pattern analysis. Dermatopatology; Practical and Conceptual 2008; 14,4.*

Kompetencekort for kryoterapi

Navn på uddannelsessøgende

Dato/underskrift

Kan redegøre for indikationer

Kan redegøre for behandlingsmekanismer

Informere patienten om behandlingen,
alternative behandlingsmuligheder, konsekvens
af manglende behandling og lignende

Stille indikation for behandlingen hos patient

Udføre kryoterapi selvstændigt

Informere patienten om efterforløbet
og forholdsregler

Kompetencekort for PDT behandling

Navn på uddannelsessøgende

Dato/underskrift

Kan redegøre for indikationer

Kan redegøre overordnet for
behandlingsmekanisme

Stille indikation for behandling

Informere patienten om behandlingen og
alternative behandlingsmuligheder

Selvstændigt foretage forbehandling af
behandlingsområdet

Selvstændigt påføre fotosensitizer

Informere patienten om efterforløbet og
forholdsregler

Kompetencekort for elliptisk excision

Navn på uddannelsessøgende

Dato/underskrift

Kan redegøre for indikationer

Redegøre for anatomiske forholdsregler,
Forholdsregler hos patient og lignende

Informere patienten om behandlingen,
alternative behandlingsmuligheder, konsekvens
af manglende behandling og lignende

Stille indikation for behandling hos patient

Kan redegøre for opdækning forud for
excision

Udføre elliptisk excision

Informere patienten om efterforløbet
og forholdsregler

Kompetencekort i enkelte laseroperationer og steroidinjektion for
dermatologer

Navn på uddannelsessøgende

Dato/underskrift

Selvstændigt udføre kenalog injektion i
hypertrofiske ar eller keloid

Selvstændigt behandle teleangiektasier
med IPL eller farvestoflaser

Selvstændigt behandle nævus flammeus
med IPL eller non-ablativ laser

Selvstændigt behandle kondylomer med
CO2 laser.

Kompetencekort i biologisk behandling

Navn på uddannelsessøgende

Dato/underskrift

Kan redegøre for indikationer

Kan redegøre for kontraindikationer for
de forskellige biologiske behandlinger

Tilrettelægge udredningsprogram forud
for biologisk behandling jvf. DDS guidelines

Kende RADS rekommendationer

Varetage kontrol af patienter i biologisk behandling

Kunne foretage skift af biologisk behandling

3.4.5 Obligatoriske specialespecifikke kurser

Alle specialespecifikke kurser lægger vægt på kursistaktiverende opgaver. Kursisten skal således påregne, minimum en gang i forbindelse med afvikling af kursus, at blive pålagt en opgave. Det kan f.eks. være case gennemgang, en præsentation af en eller flere udvalgte patienter, en forelæsning eller gennemgang af en eller flere praktiske/tekniske færdigheder.

Yderligere oplysninger kan findes på www.dds.nu.

Delkursus 1: Den geriatriske patient og lokalbehandling

- *Mål:* Kursisten skal erhverve specialviden ved håndtering af den ældre patient med hudlidelser inklusiv lægemiddelreaktioner/eksantemer og mangel syndromer. Endvidere fokusere på specialviden vedrørende lokalbehandling, inklusiv generelle principper for lokal behandling samt give indsigt i psyko-dermatologi inklusiv patomimi og parasitofobi.
- *Varighed:* 3 dages kursus.
- *Form:* Eksternat kursus med minimum 50 % kursistaktiverende undervisning i en blanding af forelæsninger, case-baseret undervisning og øvelser.
- *Indplacering i uddannelsesforløbet:* Kurset udbydes indenfor de første 2 år efter opstart i hoveduddannelsesforløb. Man tilmelder sig elektronisk via DDS hjemmeside, hvor informationen om de udbudte kurser løbende opdateres. Tilmelding er obligatorisk og bindende.
- *Kompetencevurdering:* Der foretages præ- og post- test i forbindelse med kurset.
- *Krav til godkendelse af gennemført kursus:* Kursisten skal have været til stede under hele kurset og have haft maksimalt 10% fravær. Endvidere skal præ og post test være gennemført, og kursistens evaluering være indleveret på godkendelsestidspunktet.

Delkursus 2: Den kløende patient

- *Mål:* Kursisten skal selvstændigt kunne diagnosticere, visitere og behandle hudsymptomer relateret til type I allergi, anafylaktisk chok, atopisk dermatitis og urticaria. Endvidere skal kursisten kunne udføre priktest og udføre systemiske behandlinger til dermatologiske lidelser. Endvidere skal kursisten kunne anvende sociallovgivning og tilskudsregler, rådgive om sygdomsforebyggelse ud fra evidensbaseret viden om væsentlige risikofaktorer og kunne selvstændigt undervise i sygdomsforebyggelse indenfor det dermatologiske fag.
- *Varighed:* 3 dages kursus.
- *Form:* Eksternat kursus med minimum 50 % kursistaktiverende undervisning i en blanding af forelæsninger, case-baseret undervisning og øvelser.
- *Indplacering i uddannelsesforløbet:* Kurset udbydes indenfor de første 2 år efter opstart i hoveduddannelsesforløb. Man tilmelder sig elektronisk via DDS hjemmeside . Tilmelding er obligatorisk og bindende.
- *Kompetencevurdering:* Der foretages præ- og post- test i forbindelse med kurset.
- *Krav til godkendelse af gennemført kursus:* Kursisten skal have været til stede under hele kurset og have haft maksimalt 10% fravær. Endvidere skal præ og post test være gennemført, og kursistens evaluering være indleveret på godkendelsestidspunktet.

Delkursus 3: Venerologi og anogenitale sygdomme

- *Mål:* Kursisten skal erhverve nyeste viden om bakterielle og virale seksuelt overførbare sygdomme samt erhverve specialviden om vulvodynii og den svære samtale. Der bliver endvidere lagt vægt på at erhverve specialfærdighed indenfor mikroskopering og præparation af undersøgelsesmateriale hertil. Endvidere fokuseret på forebyggende vaccinationer for f.eks. hepatitis B og HPV inklusiv den forebyggende venerologiske samtale.
- *Varighed:* 3 dages kursus.
- *Form:* Eksternat kursus med minimum 50 % kursistaktiverende undervisning i en blanding af forelæsninger, case-baseret undervisning og øvelser.
- *Indplacering i uddannelsesforløbet:* Kurset udbydes indenfor de første 2 år efter opstart i hoveduddannelsesforløb. Man tilmelder sig elektronisk via DDS hjemmeside. Tilmelding er obligatorisk og bindende.
- *Kompetencevurdering:* Der foretages præ- og post- test i forbindelse med kurset.
- *Krav til godkendelse af gennemført kursus:* Kursisten skal have været til stede under hele kurset og have haft maksimalt 10% fravær. Endvidere skal præ og post test være gennemført, og kursistens evaluering være indleveret på godkendelsestidspunktet.

Delkursus 4: Den akutte patient

- *Mål:* Kursisten skal kunne håndtere den akutte dermatologiske patient – specielt med sigte på varetagelse af de potentielt dødelige hudsygdomme, der kræver hurtig diagnose og behandling for at undgå varige mén, samt de hudsygdomme, der kan udvikle et fulminant svært sygdomsskabende forløb. Således skal kursisten kunne redegøre for patogenese, diagnostik og behandling af følgende sygdomme: TEN/SJS, exfoliative dermatoser, brandsår, akutte infektioner, livstruende medikamentelle reaktioner, lysdermatoser og infektioner medbragt fra udlandsrejser. Endvidere skal kursisten foranstalte henvisning til eller samarbejde med tilgrænsende specialer: allergologi, plastikkirurgi og infektionsmedicin.
- *Varighed:* 3 dages kursus.
- *Form:* Eksternat kursus med minimum 50 % kursistaktiverende undervisning i en blanding af forelæsninger, case-baseret undervisning og øvelser.
- *Indplacering i uddannelsesforløbet:* Kurset udbydes indenfor de første 2 år efter opstart i hoveduddannelsesforløb. Man tilmelder sig elektronisk via DDS hjemmeside. Tilmelding er obligatorisk og bindende.
- *Kompetencevurdering:* Der foretages præ- og post- test i forbindelse med kurset.
- *Krav til godkendelse af gennemført kursus:* Kursisten skal have været til stede under hele kurset og have haft maksimalt 10% fravær. Endvidere skal præ og post test være gennemført, og kursistens evaluering være indleveret på godkendelsestidspunktet.

Delkursus 5: Hudens tumorer

- *Mål:* Kursisten skal kunne diagnosticere, kontrollere og behandle benigne og maligne tumorer i huden inklusiv lymfomer i huden. Dette gøres gennem oversigtsforelæsninger i kombination med praktiske øvelser i dermoskopi, og øvelse i praktiske færdigheder indenfor kirurgi, curettage og el kaustik. Herunder indføres kursisten i de regler og forordninger, der gælder vedrørende anmeldelsespligt og kontrol. Endvidere indføres kursisten i de gældende

regler vedrørende håndtering af røntgen og kursisten erhverver viden indenfor Bucky-behandling.

- *Varighed:* 3 dages kursus.
- *Form:* Eksternat kursus med minimum 50 % kursistaktiverende undervisning i en blanding af forelæsninger, case-baseret undervisning og øvelser.
- *Indplacering i uddannelsesforløbet:* Kurset udbydes indenfor de første 2 år efter opstart i hoveduddannelsesforløb. Man tilmelder sig elektronisk via DDS hjemmeside. Tilmelding er obligatorisk og bindende.
- *Kompetencevurdering:* Der foretages præ- og post- test i forbindelse med kurset.
- *Krav til godkendelse af gennemført kursus:* Kursisten skal have været til stede under hele kurset og have haft maksimalt 10% fravær. Endvidere skal præ og post test være gennemført, og kursistens evaluering være indleveret på godkendelsestidspunktet.

Delkursus 6: Den professionelle dermatolog og infektioner

- *Mål:* Kursisten skal have specialkendskab til lovgivning, faglige og etiske regler herunder lægeloven. Der lægges vægt på de administrative og juridiske aspekter i forbindelse med undersøgelse og behandling af patienter indenfor det dermato-venereologiske område. Endvidere lægges speciel vægt på kommunikation med patienter, herunder indsigt i egne reaktionsmønstre, samt håndtering og behandling ved den vanskelige patient samtale inklusiv håndtering af klagesager og patienterstatningssystemet. Der gives endvidere indsigt i scabies, bakterielle- og virale infektioner, der er specielt vanskelige diagnostisk og behandlingsmæssigt, samt indsigt i visse dermatofytoser inklusiv mikroskopi af svampepræparater.
- *Varighed:* 3 dages kursus
- *Form:* Eksternat kursus med minimum 50 % kursistaktiverende undervisning i en blanding af forelæsninger, case-baseret undervisning og øvelser.
- *Indplacering i uddannelsesforløbet:* Kurset udbydes indenfor de første 2 år efter opstart i hoveduddannelsesforløb. Man tilmelder sig elektronisk via DDS hjemmeside. Tilmelding er obligatorisk og bindende.
- *Kompetencevurdering:* Der foretages præ- og post- test i forbindelse med kurset.
- *Krav til godkendelse af gennemført kursus:* Kursisten skal have været til stede under hele kurset og have haft maksimalt 10% fravær. Endvidere skal præ og post test være gennemført, og kursistens evaluering være indleveret på godkendelsestidspunktet.

Delkursus 7: Dermatologiske manifestationer ved interne medicinske sygdomme

- *Mål:* Kursisten skal erhverve såvel almen- og specialviden indenfor dermatologiske manifestationer ved bindevævssygdomme, vaskulitis og andre medicinske sår i huden. Efter endt kursus skal kursisten være i stand til at differentiere og diagnosticere relevante dermatologiske manifestationer samt foretage relevante behandlingsvalg inden for kursets emnekreds. I kurset vil også indgå patologiundervisning, der vedrører hudens tumorer.
- *Varighed:* 3 dages kursus.
- *Form:* Eksternat kursus med minimum 50 % kursistaktiverende undervisning i en blanding af forelæsninger, case-baseret undervisning og øvelser.

- *Indplacering i uddannelsesforløbet:* Kurset udbydes indenfor de første 2 år efter opstart i hoveduddannelsesforløb. Man tilmelder sig elektronisk via DDS hjemmeside. Tilmelding er obligatorisk og bindende.
- *Kompetencevurdering:* Der foretages præ- og post- test i forbindelse med kurset.
- *Krav til godkendelse af gennemført kursus:* Kursisten skal have været til stede under hele kurset og have haft maksimalt 10% fravær. Endvidere skal præ og post test være gennemført, og kursistens evaluering være indleveret på godkendelsestidspunktet.

Delkursus 8: Eksemer

- *Mål:* Kursisten skal tilegne sig specialkunderskaber vedrørende diagnostik og behandling af kontakteksemer og arbejdsdermatologiske sygdomme, som varetages såvel i speciallægepraksis som på hospitalsniveau. Efter endt kursus forventes kursisten at kunne redegøre for kontakteksemers klinik, anvende klassifikationen for håndeksem i kliniske og ætiologiske typer. Endvidere skal kursisten kunne anvende indikation og kontraindikation for epikutantest samt kunne tolke resultater heraf kritisk. Kursisten skal kunne redegøre for de allergener, der indgår i den europæiske basis-serie og have kendskab til principperne i en ekspositions kortlægning samt til de relevante spot-tests. Endvidere skal kursisten kende principper for risikofaktorer, behandling og forebyggelse af kontakteksem og have kendskab til relevant lovgivning på arbejdsskadeområdet. Efter endt kursus skal kursisten kende de faglige standarder for kontakteksemer og kunne udfærdige en speciallægeerklæring til Arbejdsskadestyrelsen.
- *Varighed:* 3 dages kursus.
- *Form:* Eksternat kursus med minimum 50 % kursistaktiverende undervisning i en blanding af forelæsninger, case-baseret undervisning og øvelser.
- *Indplacering i uddannelsesforløbet:* Kurset udbydes indenfor de første 2 år efter opstart i hoveduddannelsesforløb. Man tilmelder sig elektronisk via DDS hjemmeside. Tilmelding er obligatorisk og bindende.
- *Kompetencevurdering:* Der foretages præ- og post- test i forbindelse med kurset.
- *Krav til godkendelse af gennemført kursus:* Kursisten skal have været til stede under hele kurset og have haft maksimalt 10% fravær. Endvidere skal præ og post test være gennemført, og kursistens evaluering være indleveret på godkendelsestidspunktet.

Delkursus 9: Kroniske inflammatoriske hudsygdomme

- *Mål:* Kursisten skal tilegne sig kundskaber, således at speciallægens hovedfunktion vedrørende diagnostik og behandling af inflammatoriske hudlidelser samt systemisk behandling inklusiv fototerapi kan varetages såvel i speciallægepraksis som på hospitalsniveau. Efter endt kursus skal kursisten kunne foretage udredning af den inflammatoriske patient (-eksem) inklusiv den røde patient. Endvidere skal kursisten kunne varetage fototerapi og systemisk behandling, herunder indikationer, kontraindikationer og bivirkninger. Endvidere skal kursisten have indsigt i behandling af den kroniske patient.
- *Varighed:* 3 dages kursus.
- *Form:* Eksternat kursus med minimum 50 % kursistaktiverende undervisning i en blanding af forelæsninger, case-baseret undervisning og øvelser.

- *Indplacering i uddannelsesforløbet:* Kurset udbydes indenfor de første 2 år efter opstart i hoveduddannelsesforløb. Man tilmelder sig elektronisk via DDS hjemmeside. Tilmelding er obligatorisk og bindende.
- *Kompetencevurdering:* Der foretages præ- og post- test i forbindelse med kurset.
- *Krav til godkendelse af gennemført kursus:* Kursisten skal have været til stede under hele kurset og have haft maksimalt 10% fravær. Endvidere skal præ og post test være gennemført, og kursistens evaluering være indleveret på godkendelsestidspunktet.

Delkursus 10: Pædiatrisk dermatologi og laser

- *Mål:* Kursisten skal kunne diagnosticere og behandle karakteristiske pædiatriske hudsygdomme, herunder sygdomme opstået i nyfødthedsperioden, samt selvstændigt kunne rejse mistanke om sjældne genodermatoser. Der gennemgås praktisk tilgang til udredning og behandling af de hyppigst forekommende genodermatoser, viderevisitation og samarbejde med andre afdelinger. Endvidere kunne diagnosticere og behandle akne. Der fokuseres på den specielle forældre/barn kommunikation og kursisten skal kunne anvende sociallovgivning (underretning, socialpædiatri, sociale rettigheder). Endvidere skal kursisten kunne varetage specialets funktioner vedrørende laser-dermatologi herunder kunne udføre enkelte laseroperationer og kende indikationer, kontraindikationer og bivirkninger ved dermatologisk laser behandling med fokus på vaskulære tumorer og malformationer.
- *Varighed:* 3 dages varighed.
- *Form:* Eksternat kursus med minimum 50 % kursistaktiverende undervisning i en blanding af forelæsninger, case-baseret undervisning og øvelser.
- *Indplacering i uddannelsesforløbet:* Kurset udbydes indenfor de første 2 år efter opstart i hoveduddannelsesforløb. Man tilmelder sig elektronisk via DDS hjemmeside. Tilmelding er obligatorisk og bindende.
- *Kompetencevurdering:* Der foretages præ- og post- test i forbindelse med kurset.
- *Krav til godkendelse af gennemført kursus:* Kursisten skal have været til stede under hele kurset og have haft maksimalt 10% fravær. Endvidere skal præ og post test være gennemført, og kursistens evaluering være indleveret på godkendelsestidspunktet.

3.4.6 Obligatorisk forskningstræning

Undervisningen i forskningstræning varetages på regionalt plan. Det betyder, at man som kursist selv skal tilmelde sig hurtigst muligt efter, at man har erhvervet en hoveduddannelsesstilling. Det er aftalt, at det teoretiske grundkursus skal være afholdt mens, man er i sideuddannelse med henblik på at kunne starte med sin opgave snarest muligt efter, man er kommet i gang med sin kliniske uddannelse i 1 år af hoveduddannelsen.

Det teoretiske grundkursus: Region Syddanmark:

http://www.sdu.dk/Forskning/PhD/Phd_skoler/PhdSkolenSundhedsvidenskab/ForskningstraeningSundhedsvidenskab.

Region Nord <http://www.videreuddannelsen-nord.dk/hoveduddannelse/obligatoriske-kurser-og-forskningstraening/>

Region Øst <http://www.laegeuddannelsen.dk/forside/kursus-og-forskningstraening.html>

Den teoretiske specialespecifikke workshop:

- *Mål:* Kursisten skal selvstændigt og gennem gruppearbejde identificere egen manglende viden og evt. mangler i det konkrete forskningsspørgsmål med henblik på at konkretisere egne mål i forbindelse med den obligatoriske forskningsopgave. Kursisten skal opstille og bearbejde sin egen kliniske/videnskabeligt interessante problemstilling gennem grundlæggende videnskabsteori, problemformulering, planlægning af projekt og fremlæggelse af resultater/delresultater.
- *Varighed:* 3 dage.
- *Form:* Internat workshop, hvor workshopen veksler mellem teoretiske indlæg og opgaver, der relaterer sig til kursisternes egne forskningsprojekter, som i forvejen er indsendt til kursuslederne.
- *Kompetencevurdering:* Kursisterne får løbende feedback på deres gruppearbejder og præsentationer undervejs i workshopen.
- *Krav til godkendelse af kursus:* Kursisten må maksimalt have 10 procents fravær i tilstedeværelsen på workshopen. Endvidere skal kursisten inden kursus have opfyldt krav til at fremsende forskningsprojektet i relevant skabelon inden deadline.

De øvrige 4 teoretiske dage i den obligatoriske forskningstræning:

Disse dages brug aftales konkret med egen vejleder og afdelingsledelsen i egen afdeling. Disse kursusdage skal anvendes til relevant kursus/oplæring i forhold til eget projekt.

Krav til endelig godkendelse af forskningsprojekt: Forskningstræningsprojektet godkendes efter endelig afrapportering med en skriftlig rapport og en mundtlig præsentation. Såfremt den uddannelsessøgende har en ph.d. grad eller lignende forskningserfaring kan der søges dispensation hos den regionale videreuddannelse.

4 Dokumentationsdel

Denne del indeholder den dokumentation, der skal foreligge for at lægen i introduktionsstilling kan få denne godkendt, og for at lægen i hoveduddannelse kan opnå speciallægeanerkendelse.

Dokumentationen består af:

1. Godkendelse af obligatoriske kompetencer og kurser
2. Attestation for tidsmæssigt gennemført uddannelseselement i den lægelige videreuddannelse samt for forskningstræningsmodulet

Del 1 udarbejdes af Sundhedsstyrelsen efter indstilling fra specialeselskabet.

Del 2 udarbejdes af Sundhedsstyrelsen.

4.1 Logbog for introduktionsuddannelsen

4.1.1 Obligatoriske kompetencer

Kompetence / EPA Nr.	EPA (tekst)	Dato for godkendelse	Godkendelse ved underskrift og stempel/læseligt navn på underskriver
1	Patienten der henvender sig på mistanke om seksuelt overført sygdom		
2	Patient med atopisk dermatitis		

Andre kompetencer - introduktionsuddannelsen

Nr.	Ambulatoriekompetencer	Dato for godkendelse	Godkendelses underskrift og stempel
3	Danne sig et overblik over den dermatologiske patient		
4	Anvende viden om dermatologi til at informere om rationalet for behandling og mulige bivirkninger		
5	Gennemføre patientsamtale som afdækker patientens problemer på det medicinske, sociale og psykologiske område		
6	Forstå betydning af patients komorbide tilstande ved planlægning af dermatologisk behandling		

7	Planlægge, dosere og administrere hyppigt anvendte lokalbehandlinger		
8	Diagnosticere de almindeligste forekommende hudlidelser		
9	Indgå i tværfaglige teams med kolleger og andet sundhedspersonale		
10	Bidrage til aktivt læringsmiljø, herunder oplæring af andre		
11	Informere og rådgive patienter og personale i sundhedsfremme f.eks solprofylakse og rygning		
	Stuegangskompetencer	Dato for godkendelse	Godkendelses underskrift og stempel
12	Danne sig et overblik over stuegang og prioritere opgaverne i samarbejde med stuegangsteamet		
13	Bidrage til et aktivt læringsmiljø, herunder oplæring af andre		
14	Lave undersøgelsesplaner for, diagnosticere og behandle almindeligt forekommende dermatologiske sygdomme		
15	I åben dialog at informere patient og pårørende om undersøgelses- og behandlingsplan		
16	På basalt niveau mundtligt og skriftligt forelægge problemstillinger for kolleger og andet sundhedspersonale således, at dette kan danne grundlag for relevante beslutninger		
17	Optage dermatologisk orienteret anamnese og gennemføre dermatologisk orienteret objektiv undersøgelse, svarende til god medicinsk standard		
18	Med udgangspunkt i den samlede viden om patienten at udarbejde forslag til problemorienteret undersøgelsesplan, angive sandsynlig diagnose og differentialdiagnoser for almindeligt forekommende dermatologiske sygdomme		
19	Træffe kliniske beslutninger for den enkelte patient på en måde, der opfylder kriterierne for god medicinsk standard		

4.1.2 Obligatoriske kurser

Generelle kurser

Kurstitel	Kursus- periode	Dato for godkendelse	Godkendelse ved underskrift og stempel/læseligt navn på underskriver
Kursus i klinisk vejledning			

4.1.3 Attestation for godkendte ansættelser

Skemaet: Attestation for tidsmæssigt gennemført uddannelseselement i den lægelige videreuddannelse findes på [Sundhedsstyrelsen hjemmeside](#). Skemaet underskrives af den uddannelsesansvarlige overlæge.

4.2 Logbog for hoveduddannelsen

4.2.1 Obligatoriske kompetencer

Kompetence / EPA Nr.	EPA (tekst)	Dato for godkendelse	Godkendelse ved underskrift og stempel/læseligt navn på underskriver
1	Den medicinsk syge patient		
2	Patienten med håndeksem		
3	Patienten med atopisk dermatit		
4	Patienten med psoriasis		
5	Patienten med non-melanom hudkræft		
6	Patienten mistænkt for vaskulitis og/eller bindevævslidelse		
7	Patienten med hårtab		
8	Patienten der henvender sig på mistanke om seksuelt overført sygdom		

9	Patienten med sår		
10	Den erythroderme patient		
11	Den kløende patient		
12	Patienten med mistanke om malignt melanom		
13	Patienten mistænkt for bulløs hudsygdom		
14	Den pædiatriske patient		
15	Non-ablativ laserkirurgi		
16	Vurdering og behandling af skade efter kosmetisk indgreb i hud		
17	Lys		
18	Botulinum toxin		
19	Systemisk behandling		

Andre kompetencer- hoveduddannelsen

Ambulatoriekompetencer			
20	Tilrettelægge og prioritere eget klinisk arbejde og finde balance mellem klinisk arbejde og personlig professionel udvikling		
21	Vurdere dermato-epidemiologi, -biologi og -patologi og anvende dette i patient behandlingen		
22	Vurdere og udføre medicinsk behandling med udførlig plan og relevant opfølgning under hensyntagen til kontraindikationer, bivirkninger og forventet effekt		
23	Drøfte videnskabelige forsøg med den enkelte patient og samarbejdspartnere i overensstemmelse med gældende retningslinier		
24	Bedømme reglerne for Good Clinical Practice (GCP), deltage i afprøvninger af nye behandlinger og indberette til kliniske databaser		
25	Vurdere den videnskabelige evidens for sammenhæng mellem risikofaktorer og sygdomsudvikling		
26	Strukturere og prioritere det kliniske, og det affødte administrative arbejde hensigtsmæssigt		
27	Påtage sig vejleder rolle for yngre kollega		
28	Påtage sig opgave som supervisor for yngre kolleger i ambulatoriet		
29	Have kendskab til og kan anvende lovgivning og regler med relevans for det dermato-venerologiske speciale		
30	Strukturere egen faglig udvikling og dokumentere egen læring		
Stuegangskompetencer			
31	Sammenholde opgaver og resurser ved stuegang og udvælge opgaver i		

	samarbejde med de andre faggrupper i stuegangsteamet		
32	Bidrage til et aktivt læringsmiljø, herunder oplæring af andre		
33	Diagnosticere dermatologiske sygdomme, initiere og følge op på behandling, under hensyntagen til patientens øvrige sygdomme		
34	Varetage behandling af komplikationer til dermatologiske sygdomme og dermatologisk behandling		
35	I åben dialog varetage information af patienter og pårørende om udredning, diagnose, behandling og prognose, samt sikre forståelse og accept af behandlingsplan		
36	Erkende og handle på psykiske, sociale og eksistentielle forhold ved dermatologiske og venerologiske sygdomme		
37	Opdage situationer, hvor der er begået fejl eller utilsigtede hændelser og reagere herpå		

4.2.2 Obligatoriske kurser i hoveduddannelsen

Generelle kurser

Kurstitel	Kursus- periode	Dato for godkendelse	Godkendelse ved underskrift og stempel/læseligt navn på underskriver
Kursus i sundhedsvæsenets organisation og ledelse 1 (SOL !)			
Kursus i sundhedsvæsenets organisation og ledelse 2 (SOL ”)			
Kursus i sundhedsvæsenets organisation og ledelse 3 (SOL 3)			

Specialespecifikke kurser

Kurstitel	Kursus- periode	Dato for godkendelse	Godkendelse ved underskrift og stempel/læseligt navn på underskriver
Delkursus 1: Den geriatriske patient og lokalbehandling			
Delkursus 2: Den kløende patient			
Delkursus 3: Venerologi og ano- genitale sygdomme			
Delkursus 4: Den akutte patient			
Delkursus 5: Hudens tumorer			
Delkursus 6: Den professionelle dermatolog og infektioner			
Delkursus 7: Dermatologiske manifestationer ved interne medicinske sygdomme			
Delkursus 8: Eksemer			
Delkursus 9: Kroniske inflammatoriske hudsygdomme			

Delkursus 10: Pædiatrisk dermatologi og laser			
---	--	--	--

Attestation af hovedkursuslederen	
Attestation for at alle specialespecifikke kurser er gennemført og godkendt	Dato, underskrift og stempel/læseligt navn

4.2.3 Attestation for gennemført forskningstræning

Skemaet: Attestation for gennemført forskningstræningsmodul findes på [Sundhedsstyrelsen hjemmeside](#). Skemaet underskrives af den uddannelsesansvarlige overlæge eller forskningsansvarlig overlæge.

4.2.4 Attestation for godkendte ansættelser

Skemaet: Attestation for tidsmæssigt gennemført uddannelseselement i den lægelige videreuddannelse findes på [Sundhedsstyrelsen hjemmeside](#). Skemaet underskrives af den uddannelsesansvarlige overlæge.

5 Nyttige links

5.1 Generelle links

[Sundhedsstyrelsen, special- og videreuddannelse](#)

[Organisationen af lægevidenskabelige selskaber \(Tidligere Dansk Medicinsk Selskab\)](#)

De regionale videreuddannelsessekretariater:

[Videreuddannelsesregion Nord](#)

[Videreuddannelsesregion Syd](#)

[Videreuddannelsesregion Øst](#)

5.2 Specialespecifikke links

Dansk Dermatologisk Selskab

www.dds.nu

Foreningen af Yngre Dermatologer

www.fyd.dk